

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Kansainvälinen leiritoiminta Suomessa

Ohjeita ja näkökulmia kansainvälisen leiritoiminnan järjestämisestä lapsille ja nuorille

Wilhelmiina Seppä

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma
(210 op)

Arvioitavaksi jättämisaika
11/2018

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Yhteisöpedagogi AMK - Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

Tekijät: Wilhelmiina Seppä

Opinnäytetyön nimi: Kansainvälinen leiritoiminta Suomessa - Ohjeita ja näkökulmia kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen lapsille ja nuorille

Sivumäärä: 41 ja 8 liitesivua

Työn ohjaaja(t): Antti Pelttari

Työn tilaaja(t): Nuorten Kotkien Keskusliitto: Soili Sirenne

Globalisoituvassa maailmassa kansainvälisyyskasvatus lukeutuu useiden lasten ja nuorten kanssa työskentelevien tahojen tavoitteisiin. Yksi tapa tehdä kansainvälisyyskasvatusta ovat kansainväliset leirit. Opinnäytetyössä tutkitaan lapsille ja nuorille suunnatun kansainvälisen leiritoiminnan järjestämistä Suomessa. Opinnäytetyön tilaajana toimii lasten etujärjestö Nuorten Kotkien Keskusliitto. Työssä tuodaan esille miksi kansainvälisyyskasvatus ja kansainvälinen leiritoiminta ovat tärkeitä lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen kannalta. Lähdekirjallisuuden ja haastattelujen kautta opinnäytetyöhön on koottu ohjeistuksia, neuvoja sekä hyväksi havaittuja toimintatapoja kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen Suomessa.

Haastateltavina ovat toimineet Nuorten Kotkien, Suomen Partiolaisten sekä kansainvälisyyskasvatus järjestö CISV:n edustajat. Osa haastatteluista on toteutettu puhelimitse ja osa kasvotusten. Vastaukset ovat olleet avoimia, mutta kaikki haastattelut ovat rakentuneet saman kysymysrungon ympärille. Kirjallisen lähdemateriaalin pohjalta on opinnäytetyöhön koottu tietoa muun muassa kansainvälisyydestä, globaalikasvatuksesta sekä monikulttuurisuudesta. Lisäksi leirien järjestämiseen liittyvästä kirjallisesta lähdemateriaalista peräisin olevaa tietopohjaa on käytetty tukena haastattelujen kautta esille nousseisiin asioihin.

Opinnäytetyön tietopohjan tarkoitus on tarjota lukijataholle ymmärrys siitä, miksi ja miten kansainvälistä leiritoimintaa tulisi lapsille ja nuorille Suomessa järjestää. Opinnäytetyön liitteeksi on koottu opas, johon opinnäytetyön tulokset kansainvälisten leirien järjestämisestä on tiivistetty. Opas julkaistaan tilaajan verkkosivuilla.

Asiasanat: kansainvälinen toiminta, kansainvälisyyskasvatus, leirit

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Degree Programme in Civic Activity and Youth Work

Author: Wilhelmiina Seppä

Title: International Camps in Finland - Instructions and Perspectives on Organizing International Camps for Children and Young People

Number of Pages: 41 and 8 attachment pages

Supervisor(s): Antti Pelttari

Subscriber(s): Central Union of Nuoret Kotkat: Soili Sirenne

In the globalizing world international education is part of many children and youth work related organizations' goals. One way to do international education is to organize international camps. This thesis explores organizing international camps for children and young people in Finland. The subscriber of the work is the Central Union of children's benefit organization Nuoret Kotkat. This thesis brings up reasons why international education and international camps are important for the growth and development of children and young people. The thesis includes instructions, tips and advisable methods for organizing international camps in Finland. The material is based on source literature and interviews.

Representatives from Nuoret Kotkat, Finnish Scout Movement and international education organization CISV were interviewed for the thesis. Some of the interviews were carried out through phone and some of them as face to face interviews. The answers were open but all of the interviews were built around the same questions. Based on the literature sources there is information for example about internationality, global education and multiculturalism. In addition literature sources linked to organizing camps have supported things that have come up during the interviews.

The aim is to offer the reader knowledge about why and how should international camps be organized for children and young people in Finland. A guide book on how to organize an international camp, which is based on the information gathered in the thesis, is included as an attachment to the thesis and will be published on the subscribers website.

Keywords: international operations, international education, camps

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO	6
2 OPINNÄYTETYÖ PROSESSI	7
2.1 Tutkimuksen tavoite	8
2.2 Materiaalin kerääminen	9
2.3 Kehittämistyön näkökulma	11
3.1 Kansainvälisyys osana lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä	13
3.2 Kansainväliset leirit kansainvälisyyskasvatuksen muotona	14
4 ORGANISAATIOIDEN ESITTELY	17
4.1 Nuoret Kotkat ja Osallisuuden Saari	18
4.2 Suomen Partiolaiset ja Roihu	19
4.3 CISV ja Village	20
5 KOKEMUKSIA JA HUOMIOITA KANSAINVÄLISTEN LEIRIEN JÄRJESTÄMISESTÄ SUOMESSA	21
5.1 Ideasta leiriksi	22
5.2 Tiedottaminen ja markkinointi	25
5.3 Kulttuurierot osana kansainvälistä leiritoimintaa	28
5.4 Turvallisuuden liittyviä näkökulmia	31
5.5 Vapaaehtoiset kansainvälisellä leirillä	32
5.6 Kansainvälisen leirin talous	34

6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA YHTEENVETOA	36
6.1 Kansainvälisen leiritoiminnan merkitys ja tavoitteet	37
6.2 Kansainvälisen leiritoiminnan järjestämisestä	38
LÄHTEET	40
LIITTEET	42

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tarjota näkökulmia ja neuvoja tahoille jotka järjestävät tai ovat kiinnostuneita järjestämään kansainvälistä leiritoimintaa lapsille ja nuorille Suomessa. Opinnäytetyöhön on koottu kirjallisten lähteiden sekä haastattelujen pohjalta esiin tulleita asioita jotka kansainvälistä leiritoimintaa järjestettäessä tulisi ehdottomasti muistaa ja ottaa huomioon. Lisäksi työstä käy ilmi hyväksi havaittuja menetelmiä kansainvälistä leiriä järjestettäessä. Opinnäytetyöni tilaajana toimii Nuorten Kotkien Keskusliitto. Nuorten Kotkien lisäksi työssä ovat mukana Suomen Partiolaiset sekä kansainvälisyyskasvatus järjestö CISV.

Globalisoituvassa maailmassa, jossa muiden kulttuurien ymmärrys nähdään etuna ja vahvuutena esimerkiksi työelämässä, kansainvälisyyskasvatus on entistäkin tärkeämpää. Leiri kasvu- ja oppimisympäristönä tarjoaa osallistujille mahdollisuuden vahvistaa sosiaalisia taitojaan sekä itsenäisen toimimisen taitojaan tarjoten samalla mahdollisuuden virkistävään ja monipuoliseen leiriohjelmaan. Kansainvälisyyskasvatuksella pyritään kulttuurien väliseen kohtaamiseen ja kansainvälisen osaamisen kehittämiseen. Kansainvälinen leiri yhdistää nämä tavoitteet luoden monipuolisen ja monikulttuurisen kasvu- ja oppimisympäristön. Kansainvälinen leiritoiminta tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuden matkustaa, kokea yhteisöllisyyttä ja osallisuutta sekä kasvattaa tietämystään muista kulttuureista. Toiminta myös yhdistää globaalilla tasolla organisaatioita, joilta löytyy sisarjärjestöjä muualta maailmasta.

Kansainvälisen leiritoiminnan järjestäminen eroaa paikallisen tai valtakunnallisen leiritoiminnan järjestämisestä olemalla hankkeena usein enemmän aikaa ja resursseja vaativa. Kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen liittyy haasteita ja paljon huomioon otettavia asioita. Tämä opinnäytetyö on tehty näiden haasteiden kartoittamiseksi, huomioon otettavien asioiden muistamiseksi sekä hyvien työmenetelmien havaitsemiseksi. Työssä tuodaan myös esille näkökulmia siitä miksi kansainvälistä leiritoimintaa tulisi ylipäättään järjestää. Opinnäytetyössä on myös kerrottu opinnäytetyöprosessista sekä esitelty aiheeseen liittyviä käsitteitä. Tarkoituksena on tarjota erilaisille lasten ja nuorten parissa töitä tekeville toimijoille kattava näkemys siitä miksi ja miten kansainvälistä leiritoimintaa kannattaisi lapsille ja nuorille Suomessa järjestää.

Opinnäytetyön tulokset on tiivistetty työn liitteenä löytyvään oppaaseen, jonka lopullinen taitettu ja muotoiltu versio julkaistaan tilaajan toimesta heidän verkkosivujensa materiaalipankissa.

2 OPINNÄYTETYÖ PROSESSI

Kansainvälisen leiritoiminnan järjestämisestä löytyy suomeksi loppujen lopuksi hyvin vähän tietoa. Usein miten kansainvälisistä leirihankkeista koottu kirjallinen tieto, kuten palautteet tai suunnitelmat, päätyvät ainoastaan kunkin organisaation sisäiseen käyttöön. Ajatus opinnäytetyön aiheesta syntyi lasten etujärjestö Nuorten Kotkien kansainvälisellä leirillä tehdyn harjoittelujakson myötä. Harjoittelu oli kestoltaan kuuden kuukauden mittainen.

Oma roolini Nuorten Kotkien kansainvälisessä leirihankkeessa oli markkinoinnin tekeminen sekä palaute-prosessista vastaaminen. Pelkästään omaan osa-alueeseeni liittyi paljon huomioon otettavia seikkoja kansainvälisestä näkökulmasta katsottuna. Oman työskentelyni ohella tarkkailin ja avustin leirin tekijöitä heidän omilla osa-alueillaan. Tämä sai minut käsittämään miten paljon muistettavaa ja tehtävää kansainvälisessä leiriprojektissa on, mikä johti ajatukseen kansainvälisten leirien järjestämiseen kertovasta oppaasta. Toivon, että opinnäytetyöni myötä tahoilla, joilla on kiinnostusta lähteä järjestämään kansainvälistä leiritoimintaa olisi siihen paremmat valmiudet ja he voisivat hyödyntää opinnäytetyöstä löytyviä näkökulmia sekä neuvoja omassa toiminnassaan.

Leirit ovat toimintamuotona moninaisia. On olemassa paljon erilaisia leirejä joiden erot näkyvät muun muassa leirien koossa, painotuksissa ja tavoitteissa. Suomessa leirejä voidaan ajatella järjestettävän kolmella eri tasolla: paikallisella, valtakunnallisella sekä kansainvälisellä tasolla. Paikallistason leireillä tarkoitetaan organisaation sisäisiä paikallisjärjestön jäsenille, lippukunnan jäsenille tai tietyn alueen asukkaille suunnattuja leirejä. Valtakunnalliset leirit taas ovat tietyn organisaation järjestämiä leirejä, jotka ovat avoimia kaikille organisaation suomalaisille jäsenille tai vaihtoeh-

toisesti avoimia kaikille halukkaille koko maan sisäisesti. Kansainväliset leirit puolestaan ovat leirejä joille osallistuu ihmisiä vähintään kahdesta eri maasta ja joilla osallistujat pääsevät kohtaamaan ihmisiä muista kulttuureista sekä kokemaan vuorovaikutusta kansainvälisellä tasolla. Kansainväliset leirit voivat vaihdella kooltaan ja toteutustavaltaan hyvinkin paljon. Jotkut leirit ovat satoine osallistujineen suurleirejä ja joillekin osallistuu väkeä vain kourallinen. Leiri voi olla kansainvälinen riippumatta koosta, teemasta tai leiripaikasta. Tärkeintä on että leirillä esiintyy kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja kohtaamisia.

Kansainvälisen leirin järjestämisen seuraaminen ja siinä mukana oleminen oli mielenkiintoista monella eri tasolla. Kiinnostavinta oli kuitenkin havaita mitä eroja kansainvälisen leirin järjestämiseen liittyy suhteessa paikallistason tai valtakunnallisen tason leireihin. Markkinointiin käytettävä aika on pidempi, budjetti on usein suurempi, osallistujamäärä usein monilukuisempi ja kulttuurierot selkeämmin havaittavissa. Oma innostukseni lähteä tutkimaan kansainvälisten leirien järjestämistä sekä Nuorten Kotkien toive konkreettisesta ohjeistuksesta kansainvälisten leirien tekemiseen sai aikaan kaksi osaisen kokonaisuuden johon kuuluvat varsinainen opinnäytetyö sekä produktina tuotettu opas.

2.1 Tutkimuksen tavoite

Opinnäytetyön tavoitteena on saada aikaan kirjallista tietoa josta on hyötyä erilaisille organisaatioille kansainvälistä leiritoimintaa järjestettäessä. Opinnäytetyö rakentuu kahden pääkysymyksen ympärille:

1. *Miksi kansainvälinen (leiri) toiminta on tärkeää lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen kannalta?*
2. *Mitä asioita tulisi ottaa huomioon kansainvälistä leiritoimintaa järjestettäessä?*

Ensimmäinen kysymys ja siihen vastausten löytyminen on työn tavoitteen kannalta erittäin tärkeä. Koska opinnäytetyön halutaan hyödyttävän nimenomaan tahoja joilla on halu lähteä järjestämään kansainvälistä leiritoimintaa, on tärkeää tarjota heille

tietoa siitä miksi heidän ylipäättään pitäisi lähteä toimintaa järjestämään. Tämä kysymys ja sen ympärille kerätyt vastaukset tarjoavat lukijalle mahdollisuuden ymmärtää kansainvälisen leiritoiminnan tärkeyttä ja merkitystä lasten sekä nuorten kasvun ja kehityksen kannalta.

Toisen kysymyksen tavoitteena on tarjota lukijalle näkemys siitä, millä tavalla kansainvälistä leiritoimintaa kannattaisi järjestää: Mitä asioita tulisi ottaa huomioon, mitä haasteita toimintaa järjestettäessä voidaan kohdata ja mitkä ovat hyväksi havaittuja menetelmiä toimintaa järjestettäessä.

2.2 Materiaalin kerääminen

Työssä on käytetty kahdenlaista materiaalin keruu menetelmää; kirjallisia lähteitä sekä haastatteluja. Opinnäytetyössä käytetty kirjallinen lähdemateriaali käsittelee pääasiassa kansainvälisyyskasvatusta, monikulttuurisuutta, globalisaatiota sekä leiritoiminnan järjestämistä. Näiden teemojen kautta saadaan aikaan kohtuullisen kattava kuvaus kansainvälisestä leiritoiminnasta kansainvälisyyskasvatuksen muotona.

Kirjallisen lähdemateriaalin rinnalla tärkeänä lähteenä toimivat haastattelut. Haastattelua aineistonkeruumenetelmänä pidetään vuorovaikutteisena; tutkija osallistuu aineiston keräämiseen vuorovaikutuksessa haastateltavan kanssa. Haastattelumenetelmiä on erilaisia. Yksi niistä on puolisturkturoitu haastattelumenetelmä, jossa kysymykset ovat ennalta suunniteltuja ja ne esitetään haastateltavalle tietyssä järjestyksessä, mutta vastaukset ovat avoimia. (Jyväskylän Yliopisto, 2015.) Puolistrukturoitu haastattelumenetelmä on ollut käytössä tätä opinnäytetyötä tehdessä ja kaikille haastateltaville on esitetty samat työn liitteenä olevat kysymykset (Liite 1). Opinnäytetyötä varten on haastateltu kolmen eri järjestön edustajia. Haasteltavat organisaatiot — Nuoret Kotkat, Suomen Partiolaiset sekä CISV — on valittu mukaan työhön tunnettuuteen, organisaatioiden ja heidän leiriensä kokoon sekä kansainvälisen toiminnan painotukseen linkittyvien tekijöiden perusteella. Suomen Partiolaiset on kansainvälisesti tunnettu organisaatio ja he painottavat kansainvälisyyttä toiminnassaan. Myös Nuorten Kotkien toiminta on kansainvälistä ja yhteistyötä ulkomaalaisten sisarjärjestöjen kanssa tehdään jatkuvasti. CISV kansainvälisyyskasvatus järjestönä painottaa

toiminnassaan monikulttuurisuutta, yhdenvertaisuutta ja kansainvälisyyttä. Suomen Partiolaiset ovat näistä kolmesta organisaatioista tunnetuin levittäytyessään toimijana hyvin laajalle. Toisaalta taas CISV perehtyy kansainvälisyyskasvatukseen toiminnassaan keskeisemmin kuin toiset kaksi organisaatiota. Opinnäytetyön tilaaja Nuoret Kotkat sijoittuu toimijana jonnekin näiden kahden välimaastoon kun katsotaan esimerkiksi leiritoiminnan osallistujamääriä. Näin ollen näiden kolmen tahon voidaan todeta olevan toimijoina erilaisia, mutta heillä kaikilla on kuitenkin asiantuntemusta ja kokemusta kansainvälisten leirien järjestämisestä Suomessa.

Jokaiselta organisaatiolta on valittu tarkempaan tarkasteluun yksi kansainvälinen leirihanke, jonka kulusta haastateltavat ovat kertoneet. Kaikki haastateltavat ovat suostuneet esiintymään opinnäytetyössä omilla nimillään. Nuorilta Kotkilta lähempään tarkasteluun on otettu vuonna 2018 järjestetty kansainvälinen leiri Osallisuuden saari ja haastateltavina ovat toimineet Nuorten Kotkien Keskusliiton kulttuuri -ja kansainvälisyysvastaava Soili Sirenne, joka toimi Osallisuuden saaren ohjelma -ja markkinointivastaavana sekä Helsingin kotkapiirin järjestökoordinaattori Sami Silta-loppe, joka vastasi leirillä tekniikasta, turvallisuudesta sekä vapaaehtoisten talkoolaisien johtamisesta. Suomen Partiolaisilta tarkasteluun on otettu vuonna 2016 järjestetty kansainvälinen Roihu-leiri ja haastateltavina ovat olleet molemmat Roihun leirinjohtajat Heikki Otsolampi ja ”Piitu” Piitulainen (joka on halunnut opinnäytetyössä käytettävän etunimen paikalla lempinimeään) sekä leirin yhteistyöjohtaja Anne Salmela. CISV:ltä haastattelun antoi järjestön Naantalin paikallisyhdistyksen riskienhallintavastaava Anni Taivainen ja lähemmässä tarkastelussa oli organisaation Village-ohjelma, jolla Taivainen toimi kesällä 2018 leirinjohtajana. Haastattelut on toteutettu joko puhelimitse tai kasvotusten elo -ja syyskuun 2018 aikana. Tämän jälkeen haastatteluja on purettu kirjoittamalla niitä auki ja nostamalla niistä esille työn kannalta merkittäviä pointteja.

Kyseiset henkilöt kustakin organisaatiosta on valittu haastateltaviksi sillä perusteella, että he ovat toimineet johtoasemassa omissa leirihankkeissaan ja näin ollen heiltä löytyy hyvä kokonaiskäsitys leirihankkeiden kulusta sekä asiantuntemusta organisaation kansainvälisestä leiritoiminnasta yleisellä tasolla. Kaikki haastateltavat ovat kertoneet näkemyksiään kansainvälisen leiritoiminnan merkityksestä lasten ja nuorten

elämässä sekä ottaneet kantaa kansainvälisten leirien järjestämiseen liittyvään työhön: työskentely-menetelmiin, haasteisiin sekä tärkeimpiin huomioon otettaviin asioihin. Kirjallinen lähdemateriaali sekä haastattelujen kautta kerätty materiaali kulkevat opinnäytetyössä rinta rinnan, toisiaan tukien.

2.3 Kehittämistyön näkökulma

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää paitsi tilaajan toimintaa myös kansainvälistä leiritoimintaa yleisellä tasolla. Tilaajalle, Nuoret Kotkat, on tuotettu erillinen kirjallinen opas (Liite 2) josta löytyvät tutkimuksen kautta esiin tulleet näkökulmat, huomioon otettavat asiat sekä hyväksi havaitut menetelmät kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen liittyen varsinaista opinnäytetyötä tiiviimmässä muodossa. Tilaaja taittaa ja muotoilee oppaan, jonka jälkeen se lisätään Nuorten Kotkien viralliseen digitaaliseen materiaalipankkiin. Materiaalipankin kautta niin kotkatoimijat kuin muutkin tahot voivat hyödyntää opasta kansainvälistä leiritoimintaa järjestäessään.

Yleisellä tasolla opinnäytetyö tuo esille näkökulmia kansainvälisen leiritoiminnan merkityksestä ja järjestämisestä sekä tarjoaa neuvoja toiminnan järjestämiseen. Eri-laiset lasten ja nuorten parissa työskentelevät tahot voivat saada opinnäytetyön ja oppaan kautta kuvan siitä miksi ja millä tavalla kansainvälisiä leirejä kannattaisi lähteä järjestämään. Tavoitteena on edistää ja helpottaa kansainvälisen leiritoiminnan eteen tehtävää työtä ja näin ollen motivoida erilaisia toimijoita järjestämään kansainvälisiä leirejä aktiivisemmin.

3 KANSAINVÄLINEN TOIMINTA KÄSITTEENÄ

Kansainvälisellä toiminnalla tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa, yhteistyötä ja verkostoitumista jota eri maiden – toisin sanoen eri kansojen – välillä tapahtuu. Kansainvälistä toimintaa voidaan havaita monilla yhteiskunnan eri osa-alueilla kuten politiikassa, opetuksessa sekä viranomaisten työssä. Puhuttaessa kansainvälisestä toiminnasta, tulee mainita globalisaatio. Yksinkertaisesti selitettynä globalisaatiolla tarkoitetaan ilmiötä jossa ihmisten ja alueiden välinen yhteistyö ja verkostoituminen

kansainvälisellä tasolla on lisääntynyt. Tämän myötä niin kaupankäynti, tietoliikenne kuin matkustaminenkin ovat kokeneet kansainvälisellä tasolla kasvua. (Jauhiai-nen, Paakkolla, Palm & Tolvanen 2015, 7.)

Globalisaatio on jouduttanut myös maahanmuuttoa, jonka myötä useat maat ovat entistä monikulttuurisempia. Sosiaalisen nuorisotyön toimintamalleja -teoksessa monikulttuurisuus käsitteenä selitetään ihmisten rinnakkaiselona yhteiskunnassa, josta etniset tai kulttuuriset erot ovat tehneet monimuotoisen (Habib 2004, 22). Monikulttuurisuutta voidaan pitää mielestäni nykymaailmassa normina. Moninaisuutta esimerkiksi uskontoon, ajatusmaailmaan ja elämäntapoihin liittyen voidaan havaita yksilöiden ja ryhmien välillä eivätkä nämä eroavaisuudet läheskään aina ole riippuvaisia siitä, mistä maasta kukin on alunperin kotoisin.

Monikulttuurisuuden rinnakkaiskäsitteenä voidaan pitää kulttuurienvälisyyttä. Kun puhuttaessa monikulttuurisuudesta viitataan tilanteeseen, paikkaan tai ihmisryhmään joka sisältää moninaisista taustoista tulevia ihmisiä, kulttuurienvälisyydellä tarkoitetaan kaikkea sitä toimintaa ja niitä eroavaisuuksia mitä kyseisessä tilanteessa, paikassa tai ihmisryhmässä esiintyy. Kulttuurienvälisyyteen linkittyvät niin monikielisyys kuin esimerkiksi uskontoon liittyvät kulttuurien väliset eroavaisuudet. Kulttuurien välisellä toiminnalla tarkoitetaan kommunikointia eri kulttuurien välillä. (Lasonen, Halonen, Kempainen & Teräs 2009, 10-12.) Näin ollen kulttuurien välisen toiminnan voidaan olettaa edistävän monikulttuurisen ilmapiirin syntyä ja puolestaan monikulttuurisen ilmapiirin voidaan nähdä edistävän kulttuurien välistä toimintaa.

Vesa Korhosen teoksessa ”Cross-cultural Lifelong Learning” (Lindh & Korhonen 2010, 137) pohditaan nuorten kasvua ja kehitystä monikulttuurisessa maailmassa. Nuorten etsiessä omaa identiteettiään ja arvomaailmaansa globalisoituvassa yhteiskunnassa, on tärkeää että heille tarjotaan työkaluja ja mahdollisuus ymmärtää maailman, kulttuurien ja ihmisten moninaisuutta. Näitä työkaluja ja mahdollisuuksia voidaan tarjota kansainvälisyyskasvatuksen kautta.

3.1 Kansainvälisyys osana lasten ja nuorten kasvua sekä kehitystä

Globalisoituvassa maailmassa, jossa eri kulttuurien tuntemisesta on yhä enemmän hyötyä ja jossa ihmiskunta joutuu kohtaamaan yhdessä globaalilla tasolla esiin nousevia ongelmia, kansainvälinen yhteistyö on erittäin tärkeää. Kansainvälistä osaamista ja monikulttuurisuuden kohtaamista tuodaan ihmisten tietoon kansainvälisyyskasvatuksen kautta. Tiina Myllymäen toimittamassa teoksessa *Pallo Haltuun - Kansainvälisyys kasvatus Suomessa*, silloinen opetusministeri Tuula Haatainen luettelelee kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteet:

Kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteena on, että ihminen
 > hyväksyy toisten ihmisten erilaisuuden ja tuntee muita kulttuureita
 > ymmärtää ihmisten ja kansojen keskinäisen riippuvuuden ja
 > ymmärtää tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden ihmisarvon perustaksi.
 (Haatainen 2004, 8.)

Haataisen mukaan kansainvälisyyskasvatuksen kohteiksi mielletään usein kouluikäiset ja ympäristönä, jossa kansainvälisyyskasvatus tapahtuu, nähdään usein koulu. Tosiasiassa kansainvälisyyskasvatuksen tulisi Haataisen mukaan näkyä osana kaiken ikäisten ihmisten elämää ja sitä tulisi tapahtua muuallakin kuin kouluympäristössä. (Haatainen 2004, 9.) Kansainvälisyyskasvatuksesta puhuttaessa voidaan puhua myös globaalikasvatuksesta. Globaalikasvatuksen tavoitteiksi voidaan mieltää ihmisten kannustaminen aktiivisiksi maailmankansalaisiksi. Samalla tahdotaan lisätä ihmisten ymmärrystä siitä, miten jokainen yksilö on loppujen lopuksi kytköksissä myös globaaleihin ilmiöihin sekä pystyy edistämään omalla toiminnallaan maailmanlaajuisia oikeudenmukaisuutta. (Kepa 2018.)

Kansainvälisen toiminnan järjestäminen ja siihen osallistuminen on tärkeää. Sen tavoitteena on saada ihmiset arvostamaan erilaisuutta, löytämään eroavaisuuksien sijaan yhtäläisyyksiä sekä jakaa ja vastaanottaa oppeja ja tietoja (Varis 2002, 350-351). On hyvä, että lapset ja nuoret oppivat muista kulttuureista mahdollisimman monipuolisesti ja kasvattavat näin tietämystään muista kulttuureista sekä oppivat kohtelemaan muita yhdenvertaisesti. Juuri tätä varten on tärkeää, ettei kansainvälisyyskasvatuksen toteuttaminen jää pelkästään koulujen tehtäväksi. Myös avoimien oppimisympäristöjen tulisi osallistua kansainvälisyyskasvatuksen tekemiseen.

Avoimena kansainvälisyyskasvatuksen oppimisympäristönä, jolla tarkoitetaan koulun ulkopuolista oppimisympäristöä, toimii useita eri tahoja kuten harrastusseuroja, kuntien tukemia kansainvälisyys-hankkeita sekä erilaisia järjestöjä. Jotkut organisaatiot, kuten CISV ovat puhtaasti kansainvälisyyskasvatus järjestöjä ja toiset taas lukevat kansainvälisyyden ja kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteekseen muiden tavoitteidensa ohella.

Lasten ja nuorten kansainvälisyyskasvatukseen sitoutunut järjestö voi edistää tavoitettaan antamalla lapsille ja nuorille eväitä globaaliin ajatteluun, tarjoamalla heille tietoa vaikutusmahdollisuuksista sekä järjestämällä heille mahdollisuuksia kulttuurien välisiin kohtaamisiin. (Myllymäki 2004, 23-24.) Suomen Partiolaisten kansainvälisen Roihu-leirin toisen leirinjohtajan Piitu Piitulaisen sekä Nuorten Kotkien Keskusliiton kulttuuri -ja kansainvälisyysuunnittelijan Soili Sirenteen mukaan kansainvälisyyskasvatusta tulisi tehdä, jotta lasten ja nuorten käsitys kaikkien ihmisten välisestä tasa-arvosta katsomatta rotuun, uskontoon, asuinpaikkaan tai taustaan karttuisi.

3.2 Kansainväliset leirit kansainvälisyyskasvatuksen muotona

Kansainvälisyyskasvatusta on mahdollista tehdä monia eri väyliä pitkin, käyttäen monia erilaisia toimintamalleja. Yksi niistä on kansainvälisten leirien järjestäminen. Yhdistämällä kansainvälisyyden ja leiritoiminnan toisiinsa saadaan aikaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kansainvälisellä tasolla. Kotimaisille osallistujille tarjotaan mahdollisuus rikastuttaa tietämystään muista kulttuureista toivottamalla kansainväliset vieraat tervetulleiksi ja kansainvälisille vieraille tarjotaan mahdollisuus avartaa näkemyksiään matkustamisen avulla. Kansainvälisellä leirillä osallistujilla on mahdollisuus kartuttaa kielitaitoaan, tietämystään muista kulttuureista sekä solmia uusia ystävyysuhteita. Kansainvälinen leiritoiminta tukee siis monikulttuurista oppimista ja verkostoitumista osallistujien keskuudessa. Vaikka leirille tullaankin oppimaan ja verkostoitumaan, tullaan sinne myös viihtymään ja lomaillemaan. Toimintaympäristönä se tarjoaa hyvin erilaisia mahdollisuuksia oppimiseen kuin esimerkiksi viikonloppu mittainen, kaupungin vilinässä järjestettävä ja tunnin tarkasti aikataulutettu kansainvälinen seminaari.

Leiri toimintaympäristönä tarjoaa osallistujille elämän perusasioita, kuten sosiaalisia kontakteja, toimintaa, ruokaa ja lepoa. Leirillä ohjattu toiminta sekä oma-aloitteinen toiminta tasapainottavat toisiaan antaen mahdollisuuden niin oppimisille, aktiivisuudelle kuin levollekin. Leirielämää voitaisiin verrata pienimuotoisen yhteiskunnan elämään, jossa osallistujat elävät yhdessä, keskinäisessä vuorovaikutuksessa ympäri vuorokauden. (Ketola 2002, 48-51.) Leiritoiminnan kautta lasten ja nuorten voidaan olettaa kasvavan ja kehittyvän ryhmän jäsenenä sekä yksilöinä oppiessaan ohjatun toiminnan kautta uusia taitoja, tavatessaan uusia ihmisiä sekä pelkästään oppiessaan elämään jäsenenä leiriyhteisössä. Suurimpana erona kansainvälisen ja kotimaan sisäisen leiritoiminnan välillä voidaan nähdä kulttuurierot. Mitä useammasta maasta osallistujia saapuu sitä monikulttuurisempi kokemus leiristä muodostuu. (Varis 2002, 350.) Kaiken tämän pohjalta kansainvälisen leirin voidaan todeta olevan elämyksellinen ja opettavainen kokemus monikulttuurisessa toimintaympäristössä.

Jokaisella tässä opinnäytetyössä tarkempaan tarkasteluun otetulla kansainvälisellä leirillä, riippumatta organisaatiosta, voidaan havaita yksi sama kantava elementti: kohtaamisen merkitys. Suomen Partiolaisten Roihu-leirin toinen leirinjohtaja Heikki Otsolampi mainitsee kohtaamisen puhuttaessa Partion ”Ystävyttä Yli Rajojen”-agendasta. Partion tavoitteena on tarjota jäsenilleen kokemuksia kohtaamisesta: erilaisten ihmisten kohtaamisesta sekä erilaisten kulttuurien kohtaamisesta. Kansainvälinen leiri on hyvä väylä tämän tavoitteen toteuttamiselle. Kansainväliseen toimintaan keskittyvän järjestön, CISV:n, riskienhallinta vastaava Anni Taivainen kertoo järjestön yhdeksi tavoitteeksi osallistujien muihin kulttuureihin liittyvän tietotaidon kartuttamisen. Tätä tavoitetta CISV tukee kansainvälisten ohjelmiansa avulla, joiden aikana nuoret eri puolilta maailmaa kohtaavat toisensa ja pohtivat yhdessä koko yhteiskuntaa koskettavia teemoja. Tietoisuuden lisääminen kansainvälisen toiminnan kautta, globaalilla tasolla yhteiskunnallisista asioista, mainitaan myös Nuorten Kotkien toimintasuunnitelmassa vuodelle 2019. Samassa toimintasuunnitelmassa puhutaan myös siitä, miten kansainvälinen toiminta antaa mahdollisuuden jakaa tietoa myös lasten ja nuorten erilaista kasvuolosuhteista globaalilla tasolla sekä edistää jatkuvasti esille nousevien ympäristö -ja ihmisoikeuskysymysten käsittelyä laajemmassa mittakaavassa. (Nuoret Kotkat 2018.)

Nuorten Kotkien Sirenteen mukaan kansainvälisyyskasvatuksen tulisi näkyä osana kaikkea järjestön toimintaa eikä olla sidoksissa pelkästään ulkomaiden kanssa tehtäviin yhteisiin projekteihin. Ottamalla kansainvälisen näkökulman mukaan organisaation kaikkeen toimintaan, paikallisella tasolla toimintaan osallistuville lapsille ja nuorille kehitty ymmärrys järjestön toiminnasta kansainvälisellä tasolla. Kansainvälisellä leirillä tämä ymmärrys konkretisoituu, kun osallistujat pääsevät kohtaamaan organisaation jäseniä muista kulttuureista ja toimimaan yhdessä heidän kanssaan.

Kansainvälistä leiritoimintaa on siis suositeltavaa järjestää myös sisarjärjestöjen välisen yhteistyön näkökulmasta. Leiri kerää eri puolilta maailmaa tulevat saman organisaation jäsenet yhteen ja näin ollen antaa mahdollisuuden vahvistaa organisaation toimintaa kansainvälistä tasoa myöten. Usein kansainvälisellä tasolla toimivien organisaatioiden jäsenjärjestöt edustavat keskenään samoja arvoja. Kansainväliset leirit tarjoavat näiden järjestöjen jäsenille mahdollisuuden päästä keskustelemaan niin yhteiskunnallisista kuin organisaatiota koskevista asioista samoja arvoja kannattavien ihmisten kanssa. Kansainvälinen leiri toimintaympäristönä tarjoaa siis monikulttuurisen alustan kaikenlaiselle keskustelulle yhteiskunnallisia asioita myöten.

Tässä opinnäytetyössä Suomen kansainvälisestä leiritoiminnasta puhuttaessa keskittään nimenomaan Suomen rajojen sisäpuolella järjestettäviin leireihin, joille saapuu osallistujia useammasta eri maasta. Suomen kansainvälistä leiritoimintaa ovat tietysti myös ulkomailla järjestettävät leirit, joille suomalaiset osallistuvat. Kansainvälistä leiritoimintaa Suomessa järjestävät tässä työssä haastateltavina olleiden Nuorten Kotkien, CISV:n ja Suomen Partiolaisten lisäksi esimerkiksi Suomen Punainen Risti, Lions Clubs, 4H-yhdistys, NMKY sekä erilaiset kulttuuri -ja urheiluseurat.

Siihen nähden, miten hyvä kansainvälisyyskasvatuksen muoto leiritoiminta onkaan, leirejä järjestään Suomessa kuitenkin vielä melko vähän ja erityisesti niiden mainostamisen ja markkinoinnin voidaan havaita olevan melko alkukantaisella tasolla. Nopealla internet-haulla hakusanalla ”kansainvälinen leiri” ensimmäiset hakutulokset liittyvät kaikki CISV:n toimintaan ja tämän jälkeen kansainvälisiin leireihin liittyviä

artikkeleita tai sivustoja löytyy pääasiassa edellä mainituilta organisaatioilta, niiltäkin vain muutama järjestöä kohden.

Harvat organisaatiot järjestävät kansainvälisiä leirejä joka vuosi. Esimerkiksi Nuorten Kotkien ja Partiolaisten järjestämä kansainvälinen leiritoiminta ei ole vuosittaista. Muun muassa Nuoret Kotkat järjestää kansainvälisen leirin Suomessa joka viides vuosi. CISV:n kaltaiset kansainvälisyyskasvatus-järjestöt tekevät leiritoimintaa totta kai aktiivisemmin, mutta heidän kohdallaan osallistujamäärät jäävät melko pieniksi johtuen luultavasti ainakin osittain siitä, että lähes kaikki toiminta on suunnattu ainoastaan organisaation varsinaisille jäsenille. Joidenkin kansainvälisten leirien osallistujamäärät voivat taas jäädä suppeamiksi, koska osallistujia haalitaan leirille vain tietyiltä alueilta, kuten pelkästään Pohjoismaista. Kansainvälisen leirin määritelmä myös vaihtelee organisaatio-kohtaisesti. Esimerkiksi jotkut urheiluseurat puhuvat leiristä kansainvälisenä vaikka paikalla ei ole muita ulkomaalaisia kuin ulkomailta saapunut valmentaja. Näin ollen voidaan todeta että kansainvälisten leirien määritelmä sekä osallistujamäärät vaihtelevat organisaatio kohtaisesti.

Vaikka kansainvälisiä leirejä siis Suomessa järjestetäänkin, voisivat vielä useammat tahot lähteä toimintaa järjestämään. Tämä edistäisi paitsi organisaatioiden omien kansainvälisyyskasvatukseen liittyvien tavoitteiden toteutumista, myös edistäisi Suomen asemaa kansainvälisenä toimijana. Suomessa järjestettävä kansainvälinen leiri ei nimittäin läheskään aina tuo näkyvyyttä pelkästään järjestäjälle vaan suomalainen luonto ja kulttuuri ylipäättään voivat saavuttaa toiminnan kautta lisänäkyvyyttä kansainvälisellä tasolla.

4 ORGANISAATIOIDEN ESITTELY

Jotkut järjestöt keskittyvät puhtaasti kansainvälisyyskasvatukseen ja joillekin järjestöille kansainvälisyys ja kansainvälisyyskasvatus kulkevat käsi kädessä järjestön muiden arvojen ja tavoitteiden kanssa. Useilta kansainvälistä toimintaa järjestäviltä organisaatioilta löytyy sisärjestöjä muualta maailmassa ja sisärjestöihin yhteyden pitäminen onkin tärkeä osa kansainvälisen leiritoiminnan järjestämistä, sillä se edistää muista maista saapuvien ihmisten osallistumista leirille. Seuraavissa alaluvuissa

on esitelty tarkemmin opinnäytetyössä haastateltavina olleet järjestöt valtakunnallisella tasolla sekä heidän kansainvälistä leiritoimintaansa.

4.1 Nuoret Kotkat ja Osallisuuden Saari

Nuorten Kotkien Keskusliiton toimintasuunnitelmassa vuodelle 2019 järjestö määrittelee itsensä sosiaalidemokraattisiin arvoihin pohjautuvaksi lasten toiminta -ja etujärjestöksi. Näitä arvoja ovat muun muassa tasa-arvoisuus, solidaarisuus, oikeudenmukaisuus, demokraattisuus ja kansainvälisyys. (Nuorten Kotkien Keskusliitto 2018.) Kotkaliike syntyi alkujaan työväenliikkeen myötä; työväestö halusi, että lapset omaksuisivat jo nuoresta lähtien työväenhenkisen kasvatuksen, jotta heitä voitaisiin kouluttaa työväenliikkeen tehtäviin ja osaksi sen arvomaailmaa. (Nuorten Kotkien Keskusliitto 1983).

Nykypäivänä Nuoret Kotkat on ottanut Suomessa jalansijaa lapsille ja nuorille harrastustoimintaa tarjoavana järjestönä eikä yhteys työväenliikkeeseen ole esillä varsinaisessa toiminnassa lähes ollenkaan. Nuoret Kotkat tarjoaa lapsille ja nuorille retki-, kerho- ja leiritoimintaa ympäri vuoden neljäntoista piirijärjestönsä kautta. Nuoret Kotkat on osa kansainvälistä kattojärjestö IFM-SEI:tä (=International Falcon Movement - Socialist Educational International). Suuri osa Nuorten Kotkien kansainvälisestä toiminnasta tapahtuu IFM-SEI:hin kansainvälisten koulutusten, seminaarien ja leirien kautta.

Nuorten Kotkien edustajia ja jäseniä osallistuu sisarjärjestöjen kansainvälisille leireille vuosittain. Suomessa Nuoret Kotkat järjestää kansainvälisen leirin viiden vuoden välein. Vuonna 2018, järjestön juhliessa 75. juhlavuottaan, järjestettiin Bengtsårin leirisaarella Hangossa Osallisuuden saari -niminen kansainvälinen leiri. Leiri pidettiin 25.7-1.8.2018 ja se keräsi yhteensä noin 650 osallistujaa, joista noin 100 olivat vapaaehtoisia talkoolaisia ja ohjaajia. Leirille saapui osallistujia Suomesta, Norjasta, Tanskasta, Saksasta, Itävallasta, Espanjasta, Tsekeistä sekä Iso-Britanniasta. Leirin teemana toimi osallisuus ja aiheen mukaisesti leirin ohjelmaan kuului lukuisia osallisuuden liittyviä työpajoja sekä muuta ohjelmaa.

4.2 Suomen Partiolaiset ja Roihu

Partioliikkeen toimintaan osallistuu Suomessa vuosittain noin 65 000 jäsentä ja maailmanlaajuisesti partiotoimintaa harjoitetaan yli 200 maassa yli 40 miljoonan jäsenen voimin (Suomen Partiolaiset 2018c). Partiotoiminta saapui Suomeen alunperin Ruotsin kautta. Partiolaistoimintaa harjoitettiin Suomessa jo 1900-luvun alussa, mutta vasta vuonna 1972 perustettiin koko Suomen partiotoiminnan yhteinen keskusjärjestö Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter. Suomessa partiotoiminnassa on mukana vuosittain noin 65 000 partiolaista. (Suomen Partiolaiset 2018b.) Suomen Partiolaisten toimintaa ohjaa partioliikkeen maailmanjärjestön (eng. World Organization of the Scout Movement) määrittelemä arvopohja, jonka mukaan ihmisellä nähdään olevan velvollisuuksia suhteessa omaan itseensä ja muihin ihmisiin sekä yhteiskuntaan, ympäristöön ja Jumalaan (Suomen Partiolaiset 2018a).

Suomen Partiolaisten kotisivuilla kerrotaan, että partiotoiminnan tavoitteena on kasvattaa aktiivisia, itsenäisiä, vastuuntuntoisia ja tasapainoisia jäseniä osaksi niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla toimivaa yhteisöä. (Suomen Partiolaiset, viitattu 2018a). Tavoitteen saavuttamiseksi partio järjestää Suomessa muun muassa leiri, retki -ja koulutustoimintaa kaikilla edellä mainituilla tasoilla. Suomessa Partioliike koostuu monista lippukunnista, joiden toiminnan pyörittäminen perustuu pitkälti vapaaehtoistyöhön.

Suomen Partiolaisten haastateltavat kertovat, että kansainvälisiä Suomessa järjestettyjä partio-leirejä kutsutaan nimellä Finnjamboree. 20.-28.7.2016 järjestettiin Hämeenlinnan Evolla Suomen seitsemäs kansainvälinen Finnjamboree Roihu, jolle osallistui yli 17 000 ihmistä eri puolilta maailmaa. Roihua oli rakentamassa yli kahden tuhannen ihmisen vapaaehtoisverkosto ja se oli tähänastista Suomessa järjestetyistä kansainvälisistä leireistä suurin. (Roihu, viitattu 2018.) Roihua markkinoitiin näkyvästi muun muassa leirin omien nettisivujen ja sosiaalisen median kautta ja se herätti myös huomiota eri medioissa.

4.3 CISV ja Village

CISV on alunperin vuonna 1950 yhdysvaltalaisen Doris Allenin perustama kansainvälisyyskasvatusjärjestö, jonka tavoitteena on kasvattaa lapsista ja nuorista aktiivisia maailmankansalaisia edistään heidän haluaan ja osaamistaan toimia oikeudenmukaisuuden ja rauhan puolesta (CISV 2018a). Suomeen CISV rantautui vuonna 1953 ja vuonna 1959 perustettiin Helsinkiin Suomen ensimmäinen paikallisyhdistys. Nykyäänä paikallisyhdistyksiä on Helsingin lisäksi Tampereella, Vaasassa, Naantalissa, Lappeenrannassa ja Porvoossa. (CISV 2018a.) CISV järjestää Suomessa kansainvälistä toimintaa pääasiassa 11-19-vuotiaille jäsenilleen. CISV:n kansainvälisiä leireihin verrattavia kokoontumisia ei kutsuta leireiksi vaan ohjelmiksi.

CISV:n ohjelmissa käsitellään erilaisia yhteiskunnallisesti merkittäviä aiheita vuosittain vaihtuvan pääteeman mukaisesti. Organisaation ensimmäinen ohjelma oli kesäkylänäkin tunnettu Village-ohjelma, jota toteutetaan edelleen vuosittain. Riskienhallintavastaava Taivainen kertoo, että Village-ohjelma on järjestön nuorimmille jäsenille suunnattu ohjelma, jolle osallistui kesällä 2018 neljä 11-vuotiasta kahdestatoista eri maasta. Osallistujien mukana saapui kustakin maasta yksi täysi-ikäinen ohjaaja, jonka lisäksi leirille osallistui 6 junior-ohjaajaa ja 5 johtoryhmän jäsentä. Village on kestoltaan 28 päivän mittainen ja sen aikana on tarkoitus tutustuttaa osallistujat CISV:n toimintaan. Tavoitteena on, että varhaisnuoret pysyvät Villagen innoittamana mukana järjestön toiminnassa osallistuen jatkossa vanhemmille suunnattuihin ohjelmiin, joita ovat esimerkiksi seminaariohjelmat ja perhevaihdot. Naantalin paikallisyhdistys tarjoaa Villagen lisäksi nuorimmille osallistujille niin kutsuttuja mini-campeja. Mini-campeilla osallistujien ei tarvitse vielä olla varsinaisesti organisaation jäseniä, vaan jäsenyyttä edellytetään vasta mikäli osallistuja kiinnostuu lähtemään Villagelle.

Villagen jokavuotisia tavoitteita järjestön toimintaan perehtymisen lisäksi ovat ryhmätöytäitojen oppiminen, toisten ihmisten ja kulttuurien arvostaminen sekä ongelmaratkaisukyvyyn ja vastuuntunnon kehittyminen (CISV 2018b). CISV:n Taivainen kertoo, että kesällä 2018 Naantalin paikallisyhdistyksen järjestämä Village-ohjelma

pidettiin Kuparivuoren koululla. Taivaisen mukaan Suomessa on yleistä, että CISV:n paikallisyhdistykset tekevät yhteistyötä oman kaupunkinsa kanssa. Esimerkiksi Naantalin paikallisyhdistyksellä on jo vuosia ollut yhteistyösopimus kaupungin kanssa mikä mahdollistaa juuri esimerkiksi koulutilojen käytön organisaation ohjelmatöiminnassa.

5 KOKEMUKSIA JA HUOMIOITA KANSAINVÄLISTEN LEIRIEN JÄRJESTÄMISESTÄ SUOMESSA

Seuraaviin alalukuihin on koottu ohjeistuksia ja huomioita kansainvälisen leiritöiminnan järjestämiseen liittyen haastateltavina olleiden organisaatioiden edustajien kokemusten pohjalta. Haastateltavina olleet kolmen järjestön edustajat ovat tuoneet haastatteluissaan ilmi asioita kansainvälisen leirin suunnitteluun, leirimarkkinointiin, kulttuurieroihin, leirin turvallisuuteen, vapaaehtoisten työskentelyyn ja kansainvälisen leirin taloussuunnitteluun liittyen. Hyvänä tukena haastatteluissa esille nousseille asioille on toiminut Tapani Ketolan Leirituuli -teos, jossa käsitellään leirien järjestämistä yleisellä tasolla.

Monet seuraavissa alaluvuissa esille nousevat asiat ovat ajankohtaisia myös paikallisella ja valtakunnallisella tasolla pidettävien leirien järjestämisessä. Erona paikallisten ja valtakunnallisten leirien järjestämiseen on se, että tuloksissa tuodaan paljolti ilmi kansainvälisyyteen ja monikulttuurisuuteen liittyviä seikkoja. Nämä seikat on tärkeä ottaa huomioon nimenomaan kansainvälistä leirihanketta tehdessä ja juuri ne tekevät eron tämän tutkimuksen ja paikallisella tasolla järjestettävien leirien opaiden välillä.

Kolmen haastateltavan organisaation edustajien vastauksista löytyi paljon yhtäläisyyksiä. Heidän vastauksiaan on pyritty lainaamaan ja referoimaan mahdollisimman tarkasti mutta ilman toistoa. Kaikki haastattelut ovat pohjautuneet ennalta laadittuihin kysymyksiin.

5.1 Ideasta leiriksi

Jokainen leiri vaatii onnistuakseen riittävän kattavan suunnittelujakson. Mitä suuremmasta leiristä on kyse, sitä aiemmin suunnittelu tulisi aloittaa. Hyvällä suunnittelutyöllä edistetään leirin onnistumista. Suunnittelemattomuus näkyy ulospäin osallistujille ja se vaikuttaa heidän viihtymiseensä negatiivisella tavalla. (Ketola 2002, 61.)

Kansainväliset leirit vaativat usein pitkäjänteisempää suunnittelua kuin kotimaiset leirit. Tämä johtuu kansainvälisyyden tuomasta lisäperspektiivistä, jossa kaikkiin leirin järjestelyihin täytyy ottaa mukaan myös kansainvälinen ja monikulttuurinen näkökulma. Lisäksi kansainväliset leirit poikkeavat usein kokoluokaltaan tai kestoltaan paikallisella tai valtakunnallisella tasolla järjestettävistä leireistä. Siksi kansainvälisten leirien suunnitteleminen aloitetaan usein jo kauan ennen varsinaista leiriviikkoa. Osallisuuden saaren johtoryhmä kokoontui suunnittelemaan leiriä ensimmäisen kerran vuonna 2016, kaksi vuotta ennen leiriä. Roihun johtoryhmä kokoontui ensimmäisen kerran vuonna 2014, leirin johtajat Otsolampi ja Piitulainen oli kuitenkin rekrytoitu mukaan jo vuonna 2013.

”Mitä tahansa teet elämässä, kaikkein tärkeintä on tavoitteen kirkastaminen; täytyy miettiä että mitä itseasiassa tässä ollaan tekemässä. Kaikki lähtee liikkeelle tavoitteesta.” (Otsolampi 2018.)

Näin sanoo Otsolampi kysyttäessä mistä tulisi lähteä liikkeelle, kun kansainvälistä leiriä lähdetään järjestämään. Otsolammen mukaan tavoitteellisuus määrittää paljon. Esimerkkinä tavoite leirin osallistujamäärästä – tämä tavoite on kytköksissä siihen missä leiri järjestetään. Samaa mieltä on myös Nuorten Kotkien Siltaloppi. Leirin tavoitteellinen koko määrittäytyy pitkälti sitä kautta, kun lähdetään miettimään kenelle leiriä ollaan rakentamassa. Kun Osallisuuden saarta lähdettiin suunnittelemaan, tavoitteeksi asetettiin esimerkiksi se, että osallistujia yritettäisiin saada pääosin pelkäästä Euroopan sisältä. Leirin osallistujamäärästä asetettu tavoite taas määrittää leiripaikan. Leiripaikka tulisi määrittää mahdollisimman ajoissa, sillä esimerkiksi ohjelman suunnittelu on sidoksissa leiripaikan resursseihin. Tavoitteellisuudessa ei ole kysymys pelkäästä leirin koosta tai onnistumisesta yleisellä tasolla vaan tavoitteita pohtiessa on hyvä ottaa huomioon myös leirin mahdollisen teeman sekä ohjelman kautta esille tulevat tavoitteet.

CISV:n Taivainen kertoo haastattelussaan, että organisaatiolla on neljä vuosittain vaihtelevaa pääteemaa: ihmisoikeudet, kestävä kehitys, monimuotoisuus sekä ristiriitojen ratkaisu. Tavoitteena on, että kyseisen vuoden teema näkyisi osana ohjelmia. CISV:n pääteemat ovat hyvä esimerkki aiheista, jotka koskettavat ihmisiä kansainvälisellä tasolla. Nuorten Kotkien Osallisuuden saari -leirin tavoite oli nimensä mukaisesti osallisuuden edistäminen. Tavoitteena oli saada aikaan osallisuuden kokemuksia niin leirin järjestäjille, vapaaehtoistoimijoille kuin leiriläisillekin. Nuorten Kotkien Sirenne kertoo teeman olleen vahvasti esillä leiriohjelmassa. Leirin nimi ”Osallisuuden saari” toi jo itsessään esille leirin teeman ja tavoitteen. Suhteellisen pienessä leiriorganisaatiossa tavoitetta ei kuitenkaan koskaan kirjoitettu sen tarkemmin auki ja Sirenne painottaakin tavoitteeseen perehtymisen ja sen avaamisen olevan tärkeää, jotta tavoitteessa voidaan onnistua täydellisesti.

Suomen Partiolaisten Otsolampi kertoo, että Roihulla neljästä leirin tavoitteesta pidettiin huolta nimeämällä jokaisella tavoitteelle omat johtajat. Yksi tavoite oli elämystavoite joka linkittyi Partion sisäisen ja ulkoisen kuvan kehittämiseen. Toinen tavoite oli kasvatustavoite jonka periaatteena oli että jokainen osallistuja kokisi Roihulla jonkinasteista kasvua sekä kehitystä. Kolmantena yhteistyötavoite joka sisälsi yhteistyön vahvistamista niin Partion sisäisesti kuin sidosryhmienkin kanssa ja neljäntenä Partion vuotuisen strategian tavoitteiden sisällyttäminen Roihun strategiaan. Kyseiset tavoitteet liittyivät avoimuuteen, kasvatukseen sekä hyvään johtajuuteen.

Käytännön järjestelyihin kuten leiripaikkaan tai leirin kokoon liittyvien tavoitteiden sekä teemaan ja kokemuksellisuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan tekijöitä. Kaikki tässä työssä esimerkkeinä käytetyt kansainväliset leirit on järjestetty suurilta osin vapaaehtoisvoimin ja suunnitteluvaiheessa on ollut mukana paljon ihmisiä. On tärkeää, että mukaan saadaan paljon eri alojen osaajia ja että vastuun jakaminen ja vastuun ottaminen toimivat näiden ihmisten kesken (Ketola 2002, 66). Leirin rakentajien ja suunnittelijoiden työtä valvomaan perustetaan usein varsinkin suuremmissa leirihankkeissa jonkinlainen johtoryhmä.

Osallisuuden saarella ryhmä kantoi nimeä ydinryhmä, Roihun johtoryhmä tunnettiin nimellä leiritoimikunta ja Villagella sitä kutsuttiin Staffiksi. Nimestä riippumatta, johtoryhmä vastaa viime kädessä kaikista leiriä koskevista asioista ja leirin onnistumisesta. Johtoryhmän jäseniltä vaaditaan paljon erilaista osaamista. Kansainvälisen osaamisen, johon voidaan sisällyttää muun muassa kielitaito, yhteydenpito sisarjärjestöihin sekä muiden kulttuurien tuntemus, tulee näkyä osana johtoryhmän toimintaa. Johtoryhmän alla työskentelevät työryhmät ja niiden laajuus vaihtelevat organisaatiokohtaisesti. Tapani Ketola pohtii Leirituuli-kirjassaan ainakin seuraavien osa-alueiden tarvitsevan jonkinlaisen työryhmän tai vastuuhenkilön kun kansainvälistä leiriä lähdetään järjestämään:

- Huolto
- Liikenne
- Turvallisuus
- Leiritoimisto
- Talous
- Myynti
- Ohjelma
- Tiedotus
- Kansainväliset asiat
- Leirialue (Ketola 2002, 97-98.)

Ketolan listausta tarvittavista työryhmistä voidaan pitää pätevänä kaikkien mainittujen osa-alueiden toimivuuden ollessa ehdottoman tärkeitä leirin onnistumisen kannalta. Tietenkin kansainvälisen näkökulman ja osaamisen tulisi kansainvälistä leiriä järjestettäessä näkyä osana kaikkien työryhmien toimintaa eikä pelkästään olla esillä omana osa-alueenaan.

Nuorten Kotkien Sirene painottaa haastattelussaan osallistamisen merkitystä. Jotta leiristä saataisiin osallistujille mahdollisimman mieleenpainuva ja osallistava kokemus, on tärkeää muistaa ottaa huomioon osallistajat ja heidän mielipiteensä esimerkiksi leiriohjelmaa suunniteltaessa. Osallisuuden Saarella leirin aikana ulkomailta tulleet sisarjärjestöjen ohjaajat pääsivät osallistumaan päivittäisiin johtoryhmän kokouksiin. Alle 18-vuotiaiden leiriläisten osallistamisesta leirin suunnitteluun huolehti leiriparlamentti, joka kokoontui leiriviikolla joka päivä tuoden esille kehityskohtia ja leiriläisten toiveita. CISV:n Taivainen kertoo, että heidän periaatteensa on osallis-

taa osallistujia ohjelman suunnitteluun jo ennen varsinaista tapahtumaa. Village-viikolla, jossa leiriläiset ovat 11-vuotiaita, ohjaajilla on päävastuu ohjelman suunnittelusta. Muilla CISV:n ohjelmilla, joihin osallistuu 13-18-vuotiaita leiriläisiä, osallistujat saavat itse pitkälti vastata ohjelman suunnittelusta.

Osallistujien mielipiteiden ja ideoiden huomioon ottaminen leiriä suunnitellessa sekä leirin aikana edistää kansainvälisen yhteistyön näkökulmaa: osallistujat eri kulttuureista pääsevät työskentelemään leirin onnistumisen eteen yhdessä. Yhteistyön, kehittämistyön näkökulmasta, tulisi kuitenkin jatkua myös leirin jälkeen palautteen muodossa. Palautetta voidaan kerätä jo leirin aikana, kuten tehtiin esimerkiksi Roihulla. Osallisuuden saarella palautetta kerättiin toiminnallisesti sekä käsin kirjaamalla leirin viimeisenä päivänä. Leirin jälkeen osallistujilla oli mahdollisuus täyttää leiristä sähköinen palautelomake. Kansainvälisen leirin palautteen keruussa on tärkeää muistaa ottaa huomioon monikielisyys. Palautteen keruu prosessin tulee olla kaikille osallistujille selkeä ja monikielisyys lisäksi huomioon tulee ottaa myös palautteen antajien muut eroavaisuudet, kuten ikäero. Alle kouluikäinen antaa palautetta eri tavalla kuin lukioikäinen. Eroavaisuuksien vuoksi mahdollisimman monipuolinen palauteprosessi on hyvästä. Kirjallisen palautteen lisäksi on hyvä kerätä avointa palautetta esimerkiksi keskustelun kautta ja toiminnallinen palautteen keruu hetki paitsi rikastuttaa palaute-prosessia myös toimii ryhmäyttävänä ohjelmatoimintona.

Tavoitteellisuus, yhteistyö ja tarkkuus ovat avainasemassa kansainvälisen leirihankkeen suunnittelussa. Kun leirin ideointi ja käytännön järjestelyt on saatu alulle, voidaan alkaa toteuttaa tarkempaa strategiaa onnistuneen leirin rakentamiseksi. Prosessiin liittyy paljon erilaisia muistettavia asioita ja tehtäviä kuten tiedottamiseen ja markkinointiin liittyvä työ kansainvälinen näkökulma huomioon ottaen.

5.2 Tiedottaminen ja markkinointi

Mainontaan ja markkinointiin panostaminen on yksi hankkeen kulmakivistä kansainvälistä leiriä järjestettäessä. Nykypäivänä kansainvälisen markkinoinnin tekeminen on vaivattomampaa kuin aikaisemmin globalisaation ja erityisesti sosiaalisen median tuomien uusien markkinointimahdollisuuksien myötä. Silti kansainvälinen

markkinointityö vaatii paljon aikaa ja resursseja. Mikäli mainontaan ja markkinointiin kansainvälisellä tasolla ei panosteta, on vaarana että leirin muista maista saapuvien osallistujien määrä ei vastaa asetettua tavoitetta. Suomen Partiolaisten Anne Salmelan mukaan kansainvälisen leirin markkinointi tulisi aloittaa niin hyvissä ajoin kuin suinkin mahdollista.

”Kansainvälinen markkinointi täytyy aloittaa ajoissa, jotta leirille saadaan niitä kansainvälisiä vieraita. Markkinointi tulee aloittaa todella ajoissa. Oikeastaan jo silloin kun leiristä ei vielä tiedetä muuta kuin että se on tulossa.” (Salmela, 2018)

Samaa mieltä on myös Nuorten Kotkien Sirene. Kansainvälistä leiriä on hyvä mainostaa mahdollisimman paljon ja mahdollisimman ajoissa. Osallisuuden saarta mainostettiin sisarjärjestöille jo kaksi vuotta ennen varsinaista leiriä kattojärjestö IFM-SEI:n kansainvälisellä leiriviikolla. Osallisuuden saarella puolestaan niin Itävaltalaiset kuin Iso-Britannialaiset sisarjärjestöt käyttivät tilaisuuden hyödyksi ja markkinoivat omia tulevien vuosien kansainvälisiä leirejään.

Kansainvälisten osallistujien saaminen leirille voidaan lukea yhdeksi kansainvälisen leirin järjestämisen suurimmista haasteista. Osallistumista voivat hankaloittaa esimerkiksi taloudellisten resurssien puute tai virallisten asiakirjojen, kuten viisumien, hankkimiseen liittyvät ongelmat. Viisumin hakemiseen ulkomaalaiset osallistujat tarvitsevat järjestäjä-taholta virallisen kutsun leirille (Varis 2002, 358). Prosessi on aikaa vievä ja juuri tämän vuoksi on tärkeää, että kansainvälisillä osallistujilla on riittävästi aikaa pohtia ja valmistella leirille lähtemistä. Suomen Partiolaisten Otsolampi muistuttaa haastattelussaan siitä, että markkinoinnin aikataulua mietittäessä tulee ottaa huomioon myös maiden väliset erot. Esimerkiksi Euroopan Unionin jäsenmaasta tulevalle ryhmälle matka Suomeen on helpommin ja nopeammin järjestettävissä kuin vaikkapa Afrikan maista saapuvien ryhmien matkat.

Kun kansainvälistä leiriä lähdetään markkinoimaan ulkomaille, markkinoinnissa tulee ottaa huomioon kulttuurien väliset erot. Partiolaisten Otsolampi puhuu haastattelussaan odotusten hallinnasta. Eri puolilta maailmaa tulevat ihmiset käsittävät asioita eri tavalla. Jollekin kansainvälinen leiri saattaa tarkoittaa hotellissa yöpymistä ja toiselle taas teltassa majoittautumista. Jotkut saattavat odottaa syövänsä koko leiri-

viikon ajan ravintolaruokaa ja toiset taas odottavat saavansa trangiassa keitettyä retkimuonaa. Odotusten hallinnalla tarkoitetaan sitä, että leirin ohjelmasta, leiripaikasta, käytännön järjestelyistä sekä kaikesta muusta leiriin liittyvästä tarjotaan etukäteen tarpeeksi selkeää informaatiota kansainvälisille osallistujille. Partiolaisten Piitulainen muistuttaa, että informatiivisuuden ohella markkinoinnin tulee myös olla sävyltään mielikuvia luovaa, kuitenkin niin ettei osallistujille synny katteettomia odotuksia. Suomalaisten valttina kansainvälisellä tasolla tehtävässä markkinoinnissa voidaan nähdä suomalaisen luonnon hyödyntäminen osana markkinointia. Suomalainen metsä havupuineen ja järvineen tunnetaan maailmalla ja siksi sitä usein hyödynnetäänkin osana ulkomaille tehtävää markkinointia. Hyvä vaihtoehto informatiivisen ja samalla mielikuvia herättävän tiedottamisen yhdistämiseksi on leiriä varten laadittu opas, jossa kerrotaan leiripaikasta, olosuhteista ja mahdollisesti myös jotakin tulevasta ohjelmasta. Muun muassa Roihua varten luotiin tällainen opas.

Mielikuvien luomisesta puhtutaan myös Leirituuli -teoksessa. Teoksessa sanotaan, että yhtenä markkinoinnin tärkeimpänä tehtävänä on herättää ihmisissä halu lähteä leirille. Onnistuneen markkinointitekniikan avaimena voidaan pitää toimivaa markkinointisuunnitelmaa. Sellaista tehdessä tulee pohtia asioita kuten kohderyhmää, sitä minkä viestintäkanavan kautta heidät parhaiten tavoittaa sekä millaista kieltä markkinoinnissa käytetään. (Ketola 2002, 237.) Markkinoinnin tulisi olla jatkuvaa ja säännöllistä, jotta kohderyhmän mielenkiintoa pystytään ylläpitämään. Osallistujiin kohdistuvan markkinoinnin lisäksi leiristä tulisi kertoa myös eri tiedostusvälineille. Eri medioille lähetettävästä tiedotteesta tulisi käydä ilmi leirin nimi, ajankohta, paikka, tavoitteet sekä mahdolliset uutisaiheiksi sopivat asiat ohjelmaan liittyen (Ketola 2002, 237). Medioille tiedottaminen voi tuoda leirille sekä sitä järjestävälle taholle lisänäkyvyyttä.

Nykypäivänä sosiaalinen media on ottanut suuren roolin mainonnan ja markkinoinnin maailmassa. Sosiaalisen median kanavien kautta ihmisillä on mahdollisuus kommentoida ja kertoa mielipiteitään. Näin ollen sosiaalinen media markkinoinnin välineenä voidaan nähdä voimavarana leirin suunnitteluprosessissa. Esimerkiksi Osallisuuden saaren sosiaalisen median tileille ilmestyneet osallistujien odotukset ja toiveet otettiin huomioon leirin suunnitteluvaiheessa. Osallistujille myös järjestettiin

sosiaalisen median välityksellä teemaan liittyvä kilpailu, joka toi teeman lähelle osallistujia jo ennen varsinaista leiriviikkoa. Sosiaalisen median hyötyjä mainonnan ja markkinoinnin työkaluna ei siis tulisi vähätellä vaan pikemminkin nostaa esille tämän työkalun ollessa mahdollisuus tuoda kaikki osallistujat ja heidän mielipiteensä yhteen jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa. Sosiaalisen median kautta pystytään tavoittamaan ihmisiä ympäri maailmaa ja siksi kansainvälisissä hankkeissa sen käyttäminen markkinoinnin välineenä on suositeltavaa.

Markkinoinnin ja mainonnan kautta leiristä tiedotetaan osallistujille etukäteen asioita muun muassa ohjelmaan ja leiripaikkaan liittyen. On tärkeää, että ajallisesti säännöllinen tiedottaminen jatkuu myös leirin aikana sekä sen jälkeen. Leirin sisäiseen tiedottamiseen luetaan muun muassa ohjelmasta tiedottaminen sekä kriisiviestintä. Tiedottaminen leirillä voi tapahtua esimerkiksi ilmoitustaulujen kautta. Muun muassa Osallisuuden saarella jokaisesta leirikylästä ja sen lisäksi ohjelmatelta-alueelta löytyivät ilmoitustaulut, joita päivitettiin aktiivisesti koko leirin ajan. Nykypäivänä monet ottavat leirille mukaan matkapuhelimia, joiden kautta he seuraavat leirin nettissä tapahtuvaa tiedottamista myös leirin aikana. Siksi esimerkiksi leiriä varten luodut osallistujille avoimet applikaatiot voivat olla nykypäivänä suotava tiedotuskanava.

Kaiken tiedottamisen tulee olla kansainvälisessä leiriympäristössä monikielistä. Esimerkiksi osallisuuden saaresta tiedotettiin etukäteen osallistujille pääasiassa suomeksi ja englanniksi, mutta ennen leiriviikkoa leirin sosiaalisen median sivuille ilmestyivät tervehdykset kaikilla leirille osallistuvien maiden kielillä. Tämän kautta haluttiin huomioida ulkomailta tulevien osallistujien kulttuureja sekä toivottaa heidät jo etukäteen tervetulleiksi leirille.

5.3 Kulttuurierot osana kansainvälistä leiritoimintaa

Kuten sanottua, eri kulttuurien väliset eroavaisuudet tulee ottaa huomioon jo leirin markkinointivaiheessa. Kulttuurien kohtaamiseen ja eroavaisuuksiin liittyvä näkökulma tulee kuitenkin säilyttää kirkkaana mielessä kaikkia leirin järjestelyjä tehdessä sekä tietysti leirin aikana.

Ihmisten välisessä kommunikaatiossa ja sitä kautta myös eri kulttuurien kohtaamisessa kieli on avainasemassa (Lasonen, Halonen, Kemppainen & Teräs 2009, 13). Yhteisen kielen löytäminen on siis kiistatta yksi kansainvälisen leiritoiminnankin tärkeimmistä kulmakivistä. Partiolaisten Salmela toteaa haastattelussaan, että suomalainen leirinjärjestäjä ei voi olettaa, että muista maista saapuvat osallistujat osaisivat suomen kieltä. Usein leirien pääkielenä toimii englanti, mutta informaatiota ja sisältöä tulisi pääsääntöisesti pyrkiä tuottamaan niin monella kielellä kuin mahdollista. Monikielisyys tulee tietysti ottaa huomioon jo leirin markkinointia tehdessä, mutta yhtä tärkeää sen huomioon ottaminen on leirin aikana sekä sen jälkeen esimerkiksi palautetta kerätessä. Monikielisyyttä voidaan korostaa ja eri kielet ottaa huomioon esimerkiksi tekemällä leiriä varten pienimuotoinen sanakirja, josta löytyy jokaisen osallistujamaan kielellä yleisesti käytetty fraaseja kuten tervehdyksiä tai leirisanastoa (Varis 2002, 359). Esimerkiksi osallisuuden saarella tällainen pieni sanakirja sisällytettiin käsiohjelmaan ja jaettiin kaikille osallistujille.

Monikielisyysden lisäksi muun muassa käyttäytymisen kautta esiin nousevat kulttuurierot tulee ottaa huomioon kansainvälisessä leiritoiminnassa. Nuorten Kotkien Siltaloppi painottaa, että nuorisotyötä tehdään kovin erilaisilla pelisäännöillä kun verratetaan keskenään esimerkiksi Etelä-Euroopan maita ja Pohjoismaita. Nämä erot voivat olla esimerkiksi päihdekasvatukseen tai sukupuolisensitiivisyyteen liittyviä eroja. On tärkeää, että ennen leiriä kaikille osallistujille tehdään selväksi millaiset säännöt kyseisellä kansainvälisellä leirillä pätevät. Esimerkiksi päihteiden käyttöön liittyvien sääntöjen noudattaminen edistää leirin yleistä turvallisuutta.

Eri kulttuurien ja yksilöiden välillä vallitsee eroja muun muassa ruokavalioon, uskoon, hygieniaan ja siveyteen liittyen. Nuorten Kotkien Siltaloppi muistelee Osallisuuden saarella tapahtunutta majoitusjärjestelyihin liittyntä tapahtumaa:

”Leirille saavuttaessa kävi ilmi, että erään kansainvälisen sisarjärjestön leirisääntöihin kuului se, etteivät eri sukupuolta olevat voi majoittua samassa tellassa. Ei edes ryhmän mukana matkustanut aviopari. Onneksi tällaiseen oli varauduttu ja teltoja riitti kaikille.” (Siltaloppi 2018.)

Toinen hyvä esimerkki kulttuurien välisestä erosta on perisuomalainen keksintö sauna. Monille suomalaisille saunominen muiden kanssa näyttää arkikäytännönä asia-

na, kun taas muista maista tuleville alastomuus ei välttämättä tunnukaan yhtä luonnolliselta. Esimerkiksi alastomuuteen liittyvä yksityisyyden vaaliminen ei tietenkään aina ole kulttuurisidonnainen asia vaan leirin käytännön järjestelyjä tehdessä täytyy ottaa huomioon myös osallistujien yksilölliset tarpeet. Saniteettitilat tulisi löytyä leiriltä niin naisille ja miehille kuin muunsukupuolisille sekä niille jotka kaipaavat syystä tai toisesta enemmän yksityisyyttä.

Ravinnonsaanti on yksi ihmisen elämän perusedellytyksistä. Siksi ruokavalioihin ja ruokailutottumuksiin liittyvät eroavaisuudet on tärkeä ottaa huomioon jo leirin suunnitteluvaiheessa. Eroavaisuuksia ruokavalioittain löytyy usein jo pienenkin ihmisjoukon keskuudessa. Kun puhutaan jopa useiden tuhansien ihmisten tapahtumasta, näiltä eroavaisuuksilta ei voida välttyä. Allergiat, erityisruokavaliot ja muut aterioiden varsinaiseen sisältöön liittyvät asiat täytyy olla selvitetty yhdessä keittiöhenkilökunnan kanssa hyvissä ajoin. Tämän lisäksi ruokailutapoihin liittyä seikkoja, kuten ruoka-aikoja, tulee ajatella kaikkien osallistujien näkökulmasta. Esimerkiksi Etelä-Euroopan maissa yleinen päivällisaika ei ole sama kuin Pohjoismaissa. Joillekin osallistujille ruokailutavat saattavat olla kytköksissä uskuntoon esimerkiksi ruokarukouksen kautta. Ruokailuajoista on hyvä informoida osallistujia etukäteen ja muiden kulttuurisidonnaisten ruokailutottumusten puitteissa on ruokaan liittyviin asioihin aina hyvä jättää hieman jouston varaa.

Kansainvälisessä leiritoiminnassa pyritään rikastuttamaan osallistujien tietämystä eri kulttuureista sekä luomaan kulttuurien välistä vuorovaikutusta ja kohtaamisia. Siksi on tärkeää, että kulttuurien välisiin eroihin suhtauduttaisiin kansainvälisellä leirillä rikkautena eikä haasteina. Nuorten Kotkien Sirenteen mukaan ulkomailta tulevat sisarjärjestöjen ryhmät ovat usein mielissään siitä, että heillä on jonkin rooli leirin järjestämisessä. Tämä rooli voi liittyä esimerkiksi leirin ohjelmatarjontaan. Osallisuuden saarella sisarjärjestöjen osallistujat saapuivat leirille mukanaan valmiiksi suunniteltuja ohjelmanumeroja ja heillä oli myös mahdollisuus esitellä toimintaansa muille osallistujille kansainvälisten markkinoiden päivänä. Ohjelmasuunnittelua on kansainvälisessä leirihankkeessa hyvä tehdä siitä näkökulmasta, että ohjelmasisältöjen tulisi olla avoimia kaikille osallistujille. Esimerkiksi erilaisten puheiden ja esitysten olisi hyvä tapahtua leirin pääkielellä, jotta niiden sisältö olisi selkeää kaikille osallis-

tujille. Tietysti kulttuurien kohtaamiseen pyrittäessä ohjelmaan on kohteliasta sisällyttää kaikkien leirillä edustettuina olevien kulttuurien erityispiirteitä.

Vaikka monikulttuurisuus tulisikin ehdottomasti nähdä leirillä voimavarana, liittyy siihen edellä mainittuja haasteita. Niin sanotun kulttuurien törmäyksen ehkäisemiseksi on tärkeää suunnitella leirin kaikkia osa-alueita etukäteen juuri monikulttuurisesta näkökulmasta.

5.4 Turvallisuuteen liittyviä näkökulmia

Ottamalla huomioon kulttuurien väliset eroavaisuudet sekä yrittämällä huomioida osallistujia myös yksilöinä, pyritään samaan aikaan sosiaalisesti turvallinen ilmapiiri. Sosiaalinen hyvinvointi on osa psyykkistä turvallisuutta jonka lisäksi tulee leiriä järjestettäessä ottaa huomioon välineellinen turvallisuus. Psyykinen turvallisuus ja välineellinen turvallisuus ovat sidoksissa toisiinsa:

Leiriläinen kokee olonsa henkisesti turvallisesti, kun hän havaitsee, että välineelliset asiat ovat kunnossa, kuten pelastusvene rannassa ja palokalustoa leirialueella. (Ketola 2002, 145.)

Paras tapa varmistaa osallistujien turvallisuus leirillä, on ennakointi. Jo pelkästään leiripaikkaa kartoittamalla voidaan suunnitella ennakkoon turvallisuuteen liittyviä asioita. Jokaista leiriä varten tulee luoda turvallisuus-suunnitelma, josta ilmenevät leirialueelta löytyvien rakennusten pohjapiirroksat; poistumistiet, ensisammutusvarusteet ja ensiapupakkaukset. Lisäksi turvallisuus-suunnitelmaan tulee liittää leirialueen kartta, yleinen hätänumero sekä paikallisten lääkintä -ja pelastusviranomaisten yhteystiedot. Myös toimintaohjeet hätätilanteiden varalle on löydettävä turvallisuus-suunnitelmasta. (mt. 145.) Jokainen leirinjärjestäjä voi muokata turvallisuussuunnitelmaa omiin leiriolosuhteisiinsa sopivaksi ottaen siinä huomioon esimerkiksi kyseisen paikkakunnan pelastustoimiin yksityiskohdat. Jos lähellä sijaitsee vesistöjä, on vesiturvallisuuteen liittyvät asiat tietenkin mainittava turvallisuussuunnitelmassa. Myös psyykkiseen hyvinvointiin liittyvät seikat tulee ottaa huomioon. Esimerkiksi ohjelmaa suunnitellessa siinä käsiteltäviä teemoja tulee pohtia tarkkaan; teemat eivät saa olla ahdistavia ja osallistumisen tulisi aina lähtökohtaisesti olla vapaaehtoista.

Tällä tavalla voidaan pitää huolta osallistujien psyykkisestä hyvinvoinnista. Onnettomuuden sattuessa, on tärkeää, että ennalta on sovittu leirin kriisitiedottamisesta ja että siihen liittyvät käytännöt ovat koko leirin henkilökunnan tiedossa.

Turvallisuutta osa-alueena ei voi vähätellä vaan turvallisuuteen liittyvien seikkojen huomioon ottaminen ja yleisestä turvallisuudesta huolehtiminen on yksi leirin tärkeimmistä asioista. Kansainvälisillä suurleireillä turvallisuudesta huolehtimiseen on hyvä nimittää oma turvallisuustiimi. Näin tehtiin Osallisuuden saaren ja Roihun suurleireillä. Turvallisuuteen liittyvien ohjeiden tulee olla selkeitä kaikille osallistujille. Kansainvälisillä leireillä turvallisuuteen liittyvistä seikoista on hyvä tiedottaa osallistujille etukäteen esimerkiksi leirikirjeen kautta. Kansainvälisessä toimintaympäristössä ohjeistusten tulee tottakai olla saatavilla useammalla kielellä. Mikäli kyseessä on kansainvälinen suurleiri, leiripaikankin täytyy olla kooltaan riittävän tilava. Jos leirialue on laaja, erilaiset opaskylttejä muun muassa vesipisteiden tai saniteettitilojen sijainnista on hyvä pystyttää ympäri leirialuetta. Opastekyltit sekä kartat helpottavat osallistujia hahmottamaan leirialuetta.

On myös tärkeää, että leirillä työskenteleviltä ohjaajilta ja muulta henkilökunnalta löytyy tarvittavat valmiudet ja osaaminen turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Ensiaputaidot ovat suotavia ja kielitaito kriisitilanteissa välttämätön, jotta tieto saadaan kulkemaan nopeasti ja selkeästi.

5.5 Vapaaehtoiset kansainvälisellä leirillä

Vapaaehtoistoiminta ja vapaaehtoistyöntekijät ovat tärkeä osa monen organisaation toimintaa. Niin Nuorten Kotkien, Suomen Partiolaisten kuin CISV:n toiminta perustuu pitkälti vapaaehtoistyöntekijöiden antamaan työpanokseen. Vuonna 2015 tehdyn tutkimuksen mukaan jopa 343 000 suomalaista oli tehnyt kyseisenä vuonna vapaaehtoistyötä lasten ja nuorten parissa (Kansalaisareena 2015). Lasten ja nuorten turvallisuuden vuoksi useimmat organisaatiot pitävät tärkeänä tarkastaa, että vapaaehtoistyöntekijöiltä löytyy tarvittavaa tietotaitoa ja valmiudet työskennellä lasten ja nuorten parissa. Järjestöt voivat huolehtia tästä esimerkiksi järjestämällä vapaaehtoisille omaan toimintaansa perehdyttävää koulutusta. Kansainvälistä leiriä varten vapaaeh-

toisilla tulisi olla tietotaitoa ja osaamista ainakin leiripaikkaan, turvallisuussäädöksiin, aikatauluun ja monikulttuurisessa työympäristössä työskentelyyn liittyen.

Edellä mainitut asiat ovat tärkeitä koulutussisältöjä leiritoiminnassa ylipäätään. Kansainvälinen näkökulma kuitenkin tuo mukanaan omat edellytyksensä vapaaehtoisten osaamiseen liittyen. Jo aiemmin mainittu kielten osaaminen nähdään suurena etuna, kun kyseessä on monikielinen toimintaympäristö. Suotavaa olisi, että kaikki leirillä työskentelevät pystyisivät kommunikoimaan vähintään yhteisellä pääkielellä, joka useilla kansainvälisillä leireillä on englanti. Monikulttuurisuus tulee esiin leirillä paitsi monikielisyuden myös erilaisten tapojen, tottumusten ja ajatusten kautta. Vapaaehtoisten on hyvä punnita omia arvojaan ja suhtautumistaan ennen monikulttuurisessa ympäristössä työskentelemistä. Avoin asenne ja suhtautuminen ovat avainasemassa kulttuurien välisessä työssä. Alakohtainen erityisosaaminen esimerkiksi markkinointiin, ohjelman suunnitteluun tai turvallisuuskysymyksiin liittyen nähdään etuna kaikessa tapahtuma-suunnittelussa, niin myös kansainvälisissä leirihankkeissa.

Useissa tapauksissa kansainväliset leirit ovat kooltaan suurleirejä. Tämä tarkoittaa, että leiri tarvitsee toteutuakseen useita tekijöitä. Sekä osallisuuden saarelle että Roihulle vapaaehtoiset rekrytoitiin avoimen haun kautta. Roihun yhteistyöjohtaja Salmela kertoo haastattelussaan, että Roihun järjestelyihin osallistui yli 1000 vapaaehtoista ja palkattuja työntekijöitä neljä. Lisäksi täytyy vielä tietysti laskea ne kaikki vapaaehtoiset ohjaajat, jotka osallistuivat Roihulle varsinaisen leirin aikana. Nuorten Kotkien Siltalopin mukaan Osallisuuden saari ei olisi onnistunut ilman vapaaehtoisten työpanosta. Osallisuuden saarella vapaaehtoisia talkoolaisia, jotka huolehtivat leirin aikana muun muassa logistiikasta, tiedottamisesta sekä ensiavusta oli noin 50. Lisäksi kotimaisia vapaaehtoisia ohjaajia, jotka toimivat leirillä leiriläisten kanssa oli noin 75. Palkattuja työntekijöitä projektissa oli neljä. Suuret kansainväliset leirihankkeet perustuvat siis usein vapaaehtoistyöntekijöiden osaamiseen ja jaksamiseen. Juuri vapaaehtoisten jaksamisesta on tärkeä pitää huolta.

”Tavoitehan on, että vapaaehtoiset haluaisivat lähteä toimintaan mukaan vielä jatkossakin ja mahdollisesti kehittää omaa osaamistaan ja asemaansa järjestössä.” (Salmela, 2018.)

Myös Suomen Partiolaisten Piitulainen painottaa, että vapaaehtoisten motivaation ylläpitäminen on tärkeää leirin onnistumisen kannalta. Jotkut vapaaehtoiset saattavat olla mukana hankkeessa useita kuukausia – jopa vuosia. Virkistystoiminta sekä vapaaehtoisten keskuudessa yhteishenkeä ja luottamusta kasvattava koulutustoiminta edistävät vapaaehtoisten jaksamista ja intoa. Ennen Roihua järjestetyissä koulutuksissa puhuttiin tietysti leiristä, mutta yhtä tärkeää kuin leirin suunnittelu oli vapaaehtoisten yhteishengen kasvattaminen ja motivointi. Varsinaisella leirillä vapaaehtoisille oli järjestetty oma alue, jossa rentoutua ja viettää vapaa-aikaa. Virkistystoiminnan lisäksi voidaan tärkeänä elementtinä vapaaehtoisten motivoinnissa pitää heidän kykyjensä ja mielipiteidensä huomioon ottamista ja arvostamista. Vapaaehtoisia on hyvä osallistaa kehittämään ja suunnittelemaan toimintaa niin suunnittelu-prosessin kuin varsinaisen leirin aikana. Tällä tavoin he kokevat tulleen kuulluiksi sekä pääsevät näkemään oman ajattelunsa ja työnsä hedelmät osana toimintaa.

Ennen leiriä ja sen aikana tapahtuvan motivoinnin ja kannustuksen lisäksi aivan yhtä tärkeää on leirin jälkeen tapahtuva purku. Aivan kuten osallistujiltakin, vapaaehtoisilta on hyvä kerätä palautetta, jotta organisaatio pystyy kehittämään toimintatapaansa mikäli kehittämistarvetta löytyy. Osallisuuden saarella vapaaehtoisille tehtiin oma palautelomake, jossa he saivat arvioida leirin onnistumista työntekijän näkökulmasta. CISV järjestää vapaaehtoisilleen ohjelmiansa jälkeen palaute viikonlopun, jossa mennyttä ohjelmaa puretaan ja kehitysideoita tuodaan esille.

Kuten aiemmin on todettu, vapaaehtoistyöntekijät ovat tärkeä osa monien organisaatioiden toimintaa. Joillekin organisaatioille toiminnan, etenkin kansainvälisten leiri-hankkeiden kaltaisten suur tapahtumien, järjestäminen voi olla mahdotonta ilman vapaaehtoista työvoimaa. Vapaaehtoistyöntekijät mahdollistavat normaalisti palkkoihin menevän rahan käyttämisen johonkin muuhun. Siksi vapaaehtoisten koulutukseen ja motivoimiseen tulisi aina löytää aikaa ja resursseja.

5.6 Kansainvälisen leirin talous

Kansainvälisen leirin taloussuunnittelua ja budjetointia tehdään aivan samalla periaattella kuin muidenkin tapahtumien taloussuunnittelua. Kansainväliseen leiriin kokonaisuudessaan käytettävä budjetti on usein kuitenkin suurempi kuin paikallistasol-

la järjestettävien leirin budjetti – etenkin jos kysymyksessä on suurleiri ja näin ollen osallistujien määrä on suurempi kuin paikallistason leireillä. Nuorten Kotkien Silta-
loppi mainitsee esimerkkinä kuljetuskustannukset. Osallisuuden Saaren osallistujille kaikki Suomen sisäiset kuljetukset kustannettiin järjestäjän puolesta. Käytännössä tämä tarkoitti useita lentokentän ja leiripaikan välisiä kuljetuksia ulkomailta tuleville osallistujille ja kotimaisten osallistujien osalta linja-autokuljetuksia ympäri Suomea. Toisena suurena kustannuksena voidaan nähdä ruokakustannukset. Mikäli kyse on suurleiristä, järjestäjätaho kustantaa parhaimmillaan tuhansien osallistujien ruokakulut koko leirin ajan.

Perusasioista kuten ravinnosta, majoituksesta ja hygieniasta ei tulisi lähteä tinkimään. Tietenkin myös leirin ohjelmaan sekä leirin markkinointiin liittyvät kustannukset tulee ottaa huomioon taloussuunnitelussa. Ohjelmasta halutaan tehdä tarpeeksi monipuolinen, jotta kaikki osallistajat löytäisivät leiriltä mielekästä tekemistä. Työpajojen ja muiden aktiviteettien onnistumiseksi tarvitaan osaavia ohjaajia sekä välineitä. Mikäli näitä ei pystytä löytämään organisaation sisältä, voidaan joutua käyttämään ulkopuolisia tahoja joilta tilataan työpajoja tai vuokrataan välineitä. Myös erilaiset ulkopuoliset esiintyjät sekä leirin aikana tehtävät retket ovat yleisiä kansainvälisen leirin ohjelmasta löytyviä, kustannuksia lisääviä elementtejä. Markkinointia halutaan tehdä kansainvälisellä tasolla ja sillä pyritään tavoittamaan ihmisiä mahdollisimman laajasti. Esimerkiksi sosiaalisen median sivustoilla omien tilien näkyvyyttä voi edistää luomalla omista julkaisuista maksullisia mainoksia. Markkinointia ja leirin aikana tehtävää dokumentointia varten saatetaan tarvita erilaisia välineitä kuten kameroita. Myös esimerkiksi esitteiden painaminen ja taittaminen kuluttavat rahaa.

Kustannukset ovat kytköksissä myös leiripaikkaan. Mikäli leiriä varten alueelle tarvitsee konkreettisesti rakentaa esimerkiksi katoksia tai esiintymislavoja, kustannukset nousevat. Esimerkiksi leirikaupan tai kioskin rakentaminen alueelle saattaa kuitenkin osoittautua voittoa tuottavaksi ratkaisuksi. Järjestäjä voi hankkia myytävät tukkuhintaan ja osallistujille ne ovat ostettavissa hieman kalliimmalla. Leirikaupan liikevaihdon voidaan olettaa tuottavan voittoa etenkin jos kyseessä on suurleiri ja leirialue jonka lähietäältä ei löydy muita ostosmahdollisuuksia. Leirikaupan lisäksi me-

noja kompensoivat myös osallistumismaksut, mahdolliset sponsorit sekä erilaiset järjestäjän saamat tuet. Kansainväliseen nuorisotoimintaan on mahdollista saada erilaisia valtion myöntämiä tukia, mutta edellytyksenä on että toiminnassa on nähtävissä kulttuurien välistä vuorovaikutusta kansainvälisellä tasolla (Varis 2002, 353).

Yksi taloussuunnittelun kulmakivistä on hinnoittelu. Nuorten Kotkien Sirene kertoo haastattelussaan organisaation tavoitteesta tarjota lapsille ja nuorille kokemuksia kansainvälisestä toiminnasta ottaen huomioon myös halukkaiden osallistujien henkilökohtaiset taloudelliset tilanteet. Mahdollisuus kansainväliseen leiritoimintaan osallistumiseen halutaan tarjota myös niiden perheiden lapsille ja nuorille, joille ulkomaan matkailu ei ole tyypillistä juuri taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Tämä toimintatapa kiistatta edistää yhdenvertaisuutta kun myös pienituloisempien perheiden lapsilla on mahdollisuus päästä osallistumaan kansainväliselle leirille. On kuitenkin muistettava, että alhainen hinnoittelu voidaan myös käsittää negatiivisella tavalla. Liian alhainen hinnoittelu saattaa luoda mielikuvia siitä, että leiri olisi jollain tapaa organisoitu huonosti ja alhainen hinta on asetettu vastaamaan leirin tasoa. (Ketola 2002, 222.)

6 JOHTOPÄÄTÖKSIÄ JA YHTEENVETOA

Edellisissä luvuissa on pohdittu kansainvälisyyttä käsitteenä, puhuttu kansainvälisyyskasvatuksen merkityksestä lapsen ja nuoren elämässä, kerrottu Suomessa kansainvälistä leiritoimintaa järjestävistä tahoista ja lueteltu asioita jotka kansainvälistä leiriä järjestettäessä olisi hyvä ottaa huomioon. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyöhön on koottu ydinajatuksia siitä miksi ja miten kansainvälisiä leirejä kannattaisi Suomessa järjestää.

Opinnäytetyön alkupuolella esiteltiin kaksi tutkimuskysymystä. Edellisissä luvuissa esille tulleiden pohdintojen ja niihin kerätyn tiedon pohjalta seuraaviin alalukuihin on koottu johtopäätöksiä sekä yhteenvetoa tavoitteena tiivistää kysymyksiin saadut vastaukset kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen liittyen.

6.1 Kansainvälisen leiritoiminnan merkitys ja tavoitteet

Sekä kirjallinen että haastattelujen kautta kerätty materiaali tukee sitä, että globalisoituvassa maailmassa kansainvälisyyskasvatuksen rooli lapsen, nuoren ja myös aikuisen elämässä on merkittävä. Kansainvälinen osaaminen; kieliosaaminen ja tietämys muista kulttuureista tukevat lapsen kasvua ja kehitystä aktiivisiksi maailman kansalaisiksi ja ovat hyödyksi tulevaisuudessa esimerkiksi työelämän saralla.

Kansainväliseen toimintaan osallistamisella pyritään tutkimuksessa haastateltavina olleiden organisaatioiden mukaan kehittämään lasten ja nuorten käsityksiä sekä tietoisuutta muun muassa kaikkien ihmisten keskinäisestä tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta. Toisten ihmisten kunnioittamista ja muiden kulttuurien ymmärrystä kotimaasta, rodusta, sukupuolesta tai uskonnosta riippumatta voidaan opinnäytetyön aiheiston pohjalta pitää kansainvälisyyskasvatuksen tavoitteena.

Kansainvälisyyskasvatusta voidaan tehdä käyttäen monenlaisia menetelmiä. Kansainvälinen leiritoiminta on yksi näistä menetelmistä. Leirielämää voidaan verrata pienen yhteiskunnan elämään. Osallistujat ovat leirillä jatkuvasti vuorovaikutuksessa keskenään ja tekevät asioita yhdessä. Kun tähän yhtälöön tuodaan osaksi kansainvälinen näkökulma, esimerkiksi vuorovaikutustaidot kehittyvät aivan uudella tasolla. Muun muassa kieliosaaminen, kansainvälisellä tasolla verkostoituminen sekä tietämys muista kulttuureista kehittyvät kun osallistujat elävät päiviä monikulttuurisessa leiriympäristössä.

Kansainvälisellä leiritoiminnalla pyritään saavuttamaan kulttuurien välisiä kohtauksia ja kulttuurien välistä vuorovaikutusta ympäristössä, jossa osallistujat oppivat elämään ja toimimaan arkisissakin askareissa yhteistyössä erilaisten ihmisten kanssa. Kokemuksena kansainvälistä leiriä voidaan kuvailla opettavaiseksi, monikulttuuriseksi ja elämykselliseksi. Siksi tutkimustulosten pohjalta sitä voidaan pitää hyvänä kansainvälisyyskasvatuksen muotona.

6.2 Kansainvälisen leiritoiminnan järjestämisestä

Opinnäytetyötä varten käytyjen haastattelujen sekä muun lähdemateriaalin pohjalta voidaan todeta, että kansainvälisten leirien järjestämiseen liittyy paljon tapahtumien tuottamisessa ylipäättään huomioon otettavia asioita. Näitä ovat esimerkiksi leiripaikan valinta suhteessa osallistujamäärään, markkinoinnin tärkeys, vapaaehtoisten motivointi sekä talouslaskelmat. Kansainvälinen leiri tuo kuitenkin näihin asioihin kaksi uutta näkökulmaa: leiriolosuhteet ja kansainvälisyyden.

Monikielisyys on asia, joka tulee ottaa huomioon kaikessa leirin valmisteluun ja järjestämiseen liittyvässä toiminnassa sekä tietysti varsinaisella leirillä. Monikielisyyttä tulisi kohdella rikkautena. Esimerkiksi pieni sanakirja josta löytyy perussanastoa jokaisen osallistujamaan kielellä vahvistaa yhteenkuuluvuuden tunnetta. Niin markkinoinnin, ohjelman kuin leirin sisäisen tiedottamisen tulee tapahtua aina ensisijaisesti leirin yhteiseksi pääkieleksi sovitulla kielellä. Tämä kieli on usein englanti. Lisäksi on suositeltavaa pyrkiä käyttämään esimerkiksi leirimarkkinoinnissa niin montaa kieltä kuin mahdollista. Markkinointi tulee aloittaa hyvissä ajoin, jotta ulkomaalaisilla osallistujilla on tarpeeksi aikaa valmistella leirille lähtöä. Ulkomaalaisilla osallistujilla tulee olla tarpeeksi aikaa hankkia rahoitusta sekä tarvittavat asiakirjat matkaa varten. On tärkeää muistaa, että eri kulttuureissa asioita käsitetään eri tavoin. Leiristä tiedottamisen tulisi olla mahdollisimman selkeää ja läpinäkyvää mutta samalla mielikuvia luovaa. Monipuolisten markkinointikanavien lisäksi hyvänä tiedottamisen välineenä toimii etukäteen osallistujille lähetettävä leiristä kertova opas, joka sisältää tietoa leiripaikasta, ohjelmasta ja olosuhteista.

Kulttuurien välillä esiintyy eroavaisuuksia. Kansainvälisellä leiritoiminnalla pyritään kulttuurien väliseen kohtaamiseen, ei kulttuurien väliseen törmäykseen. Siksi kaikki valmistelu tulisi toteuttaa monikulttuurisesta ja kansainvälisestä näkökulmasta katsottuna. Eroavaisuudet ilmenevät tapojen ja tottumusten välisinä eroina. Nämä voivat olla sidoksissa esimerkiksi yksityisyyteen, uskontoon, ruokailutottumuksiin tai käytökseen. Kulttuurien välisten erojen ohella huomioon on otettava yksilöiden väliset eroavaisuudet, jotka voivat olla kytköksissä samoihin asioihin. Leiristä tulisi jo etukäteen pyrkiä luomaan kaikki kulttuurit ja kaikki yksilöt hyväksyvä ja heidän tarpeensa huomioiva ympäristö.

Leiriä valmistelevien ja leirillä työskentelevien vapaaehtoisten osaaminen monikulttuurisessa ympäristössä työskentelyyn on hyvä varmistaa etukäteen. Vapaaehtoisilta tulee löytyä monipuolista osaamista organisointitaidoista ensiaputaitoihin. Kansainvälisestä näkökulmasta ajatellen vapaaehtoisilta tulee löytyä kielitaitoa. Erityisesti kriisitilanteissa kielitaito on välttämätön. Lisäksi vapaaehtoisilta olisi hyvä löytyä avoin ja ennakkoluuloton asenne kun työympäristönä on kansainvälisen leirin kaltainen monista kulttuureista muodostuva yhteisö.

Toivon, että tämän opinnäytetyön sekä liitteenä tehdyn oppaan myötä erilaiset lasten ja nuorten kanssa työskentelevät tahot motivoituvat järjestämään kansainvälistä leiritointia Suomessa aktiivisemmin ymmärtäen sen mahdollisuudet ja merkityksen kansainvälisyyskasvatuksen muotona. Se, miten kansainvälinen leiri tulisi järjestää on kytköksissä järjestäjätahon itsensä asettamiin tavoitteisiin sekä resursseihin. Kansainväliset leirit voivat erota toisistaan siinä kuinka monesta maasta leirille saapuu osallistujia, mikä on leirin kokonaisvahvuus tai minkälaista ohjelmaa leirillä on luvassa. Opinnäytetyössä käsitellyn materiaalin pohjalta voidaan kuitenkin todeta, että leirin koosta, leiripaikasta tai järjestäjätahosta riippumatta kansainvälinen leiri on aina monikulttuurinen tapahtuma, joka tarjoaa loistavan mahdollisuuden kulttuurien väliselle vuorovaikutukselle ja kohtaamisille. Näitä asioita voidaan pitää merkittävinä kulmakivinä globalisoituvassa maailmassa, jossa tavoitteena ovat yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja kansainvälinen yhteistyö.

LÄHTEET

- Habib, Hasan. 2004. Monikulttuurinen sosiaalinen nuorisotyö. Julkaisussa Sosiaalisen nuorisotyön toimintamalleja, Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja II. Toim. Outi Linnonsuo. Turun ammattikorkeakoulu. Turun kaupungin painatuspalvelut.
- Ketola, Tapani & Varis, Tuovi. 2002. Leirituuli - Käsikirja leiritoiminnan järjestäjille ja ohjaajille. Suomen Poikien ja Tyttöjen Keskus. Lasten Keskus Oy, Helsinki. Karisto Oy, Hämeenlinna.
- Lindh, Kirsti & Korhonen, Vesa. 2010. Youth values and value changes from cultural and transnational perspectives. Teoksessa Cross-cultural lifelong learning. Toim. Vesa Korhonen. Tampereen Yliopistopaino Oy - Juvenes Print, Tampere.
- Lasonen, Johanna, Halonen Mia, Kemppainen Raija Pini & Teräs Marianne. 2009. Monikulttuurisuus, kulttuurienvälisyys ja osaamisen tunnustuksen tarve. Teoksesta kulttuurienväläinen osaaminen koulutuksessa ja työelämässä. Toim. Johanna Lasonen & Mia Halonen. Suomen kasvatustieteellinen seura. Jyväskylän yliopistopaino, Jyväskylä.
- Nuorten Kotkain Keskusliitto. 1983. Nuoret Kotkat Korkealle. Oy Kirjapaino AB, Vaasa.
- Nuorten Kotkien Keskusliitto. 2018. Nuorten Kotkien toimintasuunnitelma vuodelle 2019. Nuorten Kotkien Keskusliitto, Helsinki.

VERKKOLÄHTEET

- CISV Finland. Viitattu 14.11.2018a. CISV:n kotisivut. Historiaa. <https://cisv.fi/mikaon-cisv/historiaa/>
- CISV Finland. Viitattu 14.11.2018b. CISV:n kotisivut. Village-leiri 11-vuotiaille. <https://cisv.fi/ohjelmat/village-leiri/>
- Haatainen, Tuula & Myllymäki, Tiina. 2004. Viitattu 5.11.2018. Pallo Haltuun - Kansainvälisyyskasvatus Suomessa. Toim. Tiina Myllymäki. Kehitysyhteistyön palvelukeskus. Esa Print Oy, Lahti. <https://www.kepa.fi/sites/kepa.fi/tiedostot/julkaisut/pallo-haltuun-2004.pdf>
- Jauhiainen, Jussi, Paakkola, Juha, Palm, Jarkko & Tolvanen, Simo. 2015. Viitattu 5.11.2018. Tellus 2 - Yhteinen maailma. Mitä on globalisaatio? Verkkojulkaisu. E-oppo, 2014. <https://peda.net/p/siiri%20siirila/tellus2/tellus2-150115/gjil/mog>
- Jyväskylän Yliopisto. 2015. Viitattu 16.11.2018. Aineistonhankintamenetelmät - Haastattelut. Avoimen yliopiston Koppa. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/metelmapolkuja/metelmapolku/aineistonhankintamenetelmät/haastattelut>
- Kansalaisareena ry. 2015. Viitattu 5.11. 2018. Vapaaehtoistyö Suomessa 2010 ja 2015. http://www.kansalaisareena.fi/Vapaaehtoistyö_Suomessa_2010ja2015.pdf

- Kepa. Viitattu 6.11.2018. Mikä globaalikasvatus? <https://www.gloaalikasvatus.fi/mika-gloaalikasvatus>
- Roihu. Viitattu 6.11.2018. Roihun kotisivut. Mikä Roihu? <http://roihu2016.fi/node/1.html>
- Suomen Partiolaiset. Viitattu 14.11.2018a. Suomen Partiolaisten kotisivut. Arvot ja Ihanteet. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/arvot-ja-ihanteet/>
- Suomen Partiolaiset, Viitattu 14.11.2018b. Suomen Partiolaisten kotisivut. Historia. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/historia/>
- Suomen Partiolaiset, Viitattu 16.11.2018c. Suomen Partiolaisten kotisivut. Partio Lukuina. <https://www.partio.fi/suomen-partiolaiset/partiofaktat/partio-lukuina/>

SUULLISET LÄHTEET

- Otsolampi, Heikki. 2018. Suomen Partiolaisten haastattelut opinnäytetyötä varten. Puhelinhaastattelu. 5.9.2018.
- Piitulainen, Piitu. 2018. Suomen Partiolaisten haastattelut opinnäytetyötä varten. Puhelinhaastattelu. 17.8.2018.
- Salmela, Anne. 2018. Suomen Partiolaisten haastattelut opinnäytetyötä varten. Puhelinhaastattelu. 7.9.2018.
- Siltaloppi, Sami. 2018. Nuorten Kotkien haastattelut opinnäytetyötä varten. Helsingin Nuorten Kotkien Piiritoimisto. 19.9.2018.
- Sirenne, Soili. 2018. Nuorten Kotkien haastattelut opinnäytetyötä varten. Nuorten Kotkien Keskusliiton toimisto. 4.9.2018.
- Tavainen, Anni. 2018. CISV:n haastattelut opinnäytetyötä varten. Puhelinhaastattelu. 9.8.2018.

LIITTEET

LIITE 1

Haastattelukysymykset

Mikä oli oma tittelisi sekä työtehtäväsi organisaatiosi kansainvälisellä leirillä?

Mitkä olivat leirin tavoitteet?

Miksi kansainvälisen toiminnan järjestäminen lapsille ja nuorille on tärkeää?

Millä aikataululla ja mistä lähtökohdista leiriä lähdettiin suunnittelemaan?

Oliko leirin suunnitteluun, järjestämiseen tai rakentamiseen liittyvissä työtavoissa jotakin, mitä olisit muuttanut?

Miten suuressa roolissa vapaaehtoiset olivat leirin järjestelyissä ja leirin aikana?

Miten vapaaehtoisten jaksamisesta pidettiin huolta ja miten heitä koulutettiin?

Mitkä ovat yleisellä tasolla tärkeimpiä huomioon otettavia asioita, kun kansainvälistä leiriä lähdetään järjestämään?

Mitkä asiat näette kansainvälisten leirien järjestämisessä suurimpina haasteina?

Miten tärkeässä roolissa palautteen antaminen ja saaminen olivat?

Miten palautteen keruu käytännössä hoidettiin?

Oliko leiri kokonaisuutena mielestäsi onnistunut?

LIITE 2

Opas kansainvälisen leiritoiminnan järjestämiseen Wilhelmiina Seppä

Globalisoituvassa maailmassa kansainvälinen verkostoituminen, kielten osaaminen sekä tietämys muista kulttuureista nähdään vahvuuksina. Muiden tasa-arvoinen kohtelu sekä globaalin yhdenvertaisuuden tavoittelu ovat asioita, joihin Nuorten Kotkien toiminnassa kannustetaan.

Kansainvälisyyskasvatuksella kasvatuksen muotona on tärkeä rooli Nuorten Kotkien toiminnassa ja yhtenä järjestön kansainvälisyyskasvatuksen toimintamallina ovat kansainväliset leiriviikot. Kansainväliset leirit tarjoavat osallistujilleen mahdollisuuden kulttuurien väliseen kohtaamiseen moninaisessa ja monikulttuurisessa toimintaympäristössä. Leiri toimintaympäristönä toimii pienen yhteiskunnan tavoin; osallistujat oppivat kommunikoimaan, tekemään yhteistyötä, jakamaan ajatuksiaan sekä kokemaan niin elämyksellisiä kuin arkisiakin asioita keskellä tätä monikulttuurista ympäristöä.

Tämän oppaan tarkoituksena on tarjota kansainvälisen leiritoiminnan järjestäjille vinkkejä ja ohjeita siihen, millä tavalla kansainvälistä leiritoimintaa tulisi Suomessa lähteä järjestämään. Opas perustuu Wilhelmiina Sepän vuonna 2018 opinnäytetyönä tekemään tutkimukseen, jossa kansainvälisten leirien järjestämiseen liittyen on haastateltu Nuorten Kotkien, Suomen Partiolaisten sekä kansainvälisyyskasvatusjärjestö CISV:n edustajia.

1. IDEASTA LEIRIKSI

Kun ajatus kansainvälisen leirin järjestämisestä syntyy, konkreettiset järjestelyt tulee aloittaa nopealla aikataululla. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että leirin johtoryhmä tulisi olla kasassa sekä leiripaikka sekä leirin ajankohta tulisi olla tiedossa jo muutama vuosi ennen varsinaista leiriä.

Lähde liikkeelle **tavoitteiden kirkastamisesta**. Kuinka montaa osallistujaa leirille tavoiteillaan? Kenelle leiriä markkinoidaan? Mitkä ovat organisaation omat tavoitteet leirin suhteen? Mikä on leirin teema ja miten se tulee leirillä näkymään? Miksi leiri ylipäätään järjestetään? Leirin tavoitteet ja teema on hyvä aina kirjoittaa auki.

Leirin teeman olisi hyvä olla globaali sekä toiminnallisten menetelmien kautta helppo käsitellä. Näin ollen kaikki osallistujat saavat teemasta kiinni ja teemaa voidaan helposti sisällyttää leirin ohjelmaan.

Tee varaus **leiripaikasta** ajoissa. Leiripaikan valinnassa ota huomioon tavoitteellinen osallistujien määrä, leiriohjelma, leirin ajankohta sekä budjetti. Maailmanlaajuisesti tunnettu elementti Suomessa on luonto, joka houkuttelee Suomeen turisteja ja mahdollistaa erilaiset luonto aktiviteetit osana kansainvälistä tapahtumaa. Siksi metsän ja vesistöjen sijainti suhteessa leiripaikkaan voi olla hyvä ottaa leiripaikkaa varatessa huomioon.

Muodosta ajoissa asiantunteva **johtoryhmä** sekä perusta **työryhmiä**, jotka kokoontuvat tarpeeksi usein . Konkreettisenä esimerkkinä seuraava kolmiportainen malli:

JOHTORYHMÄ TYÖRYHMIEN JOHTAJAT TYÖRYHMÄT

Johtoryhmän kesken leirille valitaan leiripäällikkö, operatiivinen johtaja sekä strateginen johtaja. Lisäksi johtoryhmään kuuluu muutamia asiantuntijoita, joilla on osaamista kansainvälisen leirin järjestämisestä sekä tietämys ja tuntemus leiripaikasta. Johtoryhmä kokoontuu keskenään sekä työryhmien johtajien kanssa.

Jokaisella työryhmällä on oma johtaja ja jokaiseen työryhmään kuuluu osaavia ja asiantuntevia jäseniä. Työryhmien johtajat toimivat aktiivisesti työryhmien ja johtoryhmän välisenä tiedottajana ja mieluiten leirin vastaavat työryhmien osa-alueiden toimimisesta myös varsinaisen leirin aikana. Työryhmien johtajat kokoontuvat johtoryhmän kanssa sekä omien työryhmiensä kanssa.

Johtoryhmän alle tulisi perustaa työryhmiä, jotka kokoontuvat keskenään ja keskittyvät ainakin seuraaviin osa-alueisiin:

Kansainväliseen & monikulttuuriseen näkökulmaan ja tavoitteisiin

Ohjelman suunnitteluun

Markkinointiin, tiedottamiseen ja viestintään

Turvallisuuteen

Vapaaehtoisten rekrytointiin, motivoimiseen, kouluttamiseen ja johtamiseen

Logistiikkaan, ruokahuoltoon ja muihin leirin toimivuuden kannalta välttämättömiin asioihin

Leirin suunnittelussa tulee olla mukana **tarpeeksi ihmisiä** ja työryhmistä on hyvä löytyä asiantuntemusta ja osaamista eri osa-alueisiin liittyen. Mikäli leirin suunnitteluprosessi halutaan hoitaa vapaaehtoisvoimin, tulee näiden vapaaehtoisten olla motivoituneita pysymään mukana suunnitteluprosessissa, joka voi parhaimmillaan kestää vuosia.

Pienissä organisaatioissa sama ihminen voi kuulua useampaan työryhmään mikäli se **ei aiheuta liian kuormittavaa työtaakkaa**. Tärkeää on, että kukaan ei jää omien työtehtäviensä kanssa yksin. Vastuun jakamisen ja vastuun ottamisen täytyy toimia leiriorganisaation kesken. Leirin suunnitteluvaiheessa mukana olleita vapaaehtoisia kannattaa rekrytoida mukaan myös toimijoiksi varsinaiselle leirille.

2. MARKKINOINTI JA TIEDOTTAMINEN

Toimiva markkinointi on edellytys onnistuneen leirin luomiseksi.

Aloita markkinointi tarpeeksi ajoissa, jotta ulkomailta tulevilla ryhmillä on tarpeeksi aikaa valmistautua leirille lähtöön.

Pidä mielessä **odotusten hallinta**. Informoi osallistujia leiristä, sen ohjelmasta ja olosuhteista etukäteen mahdollisimman tarkasti. Näin ehkäiset väärin mielikuvien syntymistä. Tähän hyvä konkreettinen toimintamalli on etukäteen saatavilla oleva leiriopas.

Markkinoinnilla pyritään **mielikuvien luomiseen**. Kuvat, videomateriaali ja mainokset leiripaikkaan, leirin ohjelmaan ja leirin valmisteluihin liittyen ovat hyvästä.

Markkinoinnin tulee aina olla monikielistä. Käytä markkinoinnissa ensijaisesti leirin yhteiseksi pääkieleksi sovittua kieltä. Osallisuuden edistämiseksi pyri ottamaan markkinoinnissa huomioon kaikkien osallistujamaiden kielet esimerkiksi luomalla jokaiselle osallistujamaille tervehdys heidän omalla kielellään.

Yksisuuntaisen tiedottamisen (leirikirjeet, tiedotteet, flaiirit) lisäksi käytä hyväksi **sosiaalista mediaa** osallistavana markkinointikanavana niin, että leiristä kiinnostuneet sekä leirille ilmoittautuneet ihmiset pääsevät keskustelemaan ja kommentoimaan leiriin liittyviä asioita. Hyödynnä sosiaalisen median kanavia ja niiden ominaisuuksia mahdollisimman monipuolisesti: pidä mielessä esimerkiksi livelähetysten, äänestysten ja kilpailujen tuomat mahdollisuudet.

Esimerkkejä markkinointi ja tiedotus tekniikoiksi:

esitteet: sähköiset sekä paperiset esitteet leiristä mahdollisimman monella kielellä

kotisivut: kaikki leiriin liittyvä tieto saatavilla kätevästi samasta paikasta

sosiaalinen media: kanavina esimerkiksi facebook, instagram ja snapchat mahdollistavat kohderyhmän tavoittamisen maailman laajuisesti ja tarjoavat mahdollisuuksia livelähetyksiin, kuvien jakamiseen, monikielisiin julkaisuihin sekä reali-aikaiseen tiedottamiseen leirin valmistelujen etenemisestä

tiedotteet: yleiset tiedotteet leiristä muun muassa sisarjärjestöille sekä medialle

leirikirjeet: mahdollistavat jokaisen osallistujan huomioimisen henkilökohtaisella tasolla ja tarjoavat mahdollisuuden informaation jakamiseen muun muassa varustelistan tai aikataulun muodossa

mainokset: resursseista riippuen mainoksia voi julkaista sosiaalisessa mediassa, televisiossa, radiossa tai yhteisöpalvelimissä kuten youtubessa. videomainosten kautta osallistujille voidaan esitellä esimerkiksi leiripaikkaa tai leirin teemaa

aplikaatio: kännykään ladattava aplikaatio toimii mobiiliversiona kotisivuista ja esimerkiksi chatti-ominaisuuden kautta voi edistää järjestäjien ja osallistujien keskinäistä viestintää.

opas: odotusten hallinnan edistämiseksi osallistujille avoin opas jossa kerrotaan leirin olosuhteista, ohjelmasta ja aikataulusta

Myös leirin aikana tapahtuvan tiedottamisen tulee olla monikielistä. Konkreettisesti tiedottaminen esimerkiksi ohjelmasta voi tapahtua ilmoitustaulujen tai yhteisten tapaamisten kautta.

3. KANSAINVÄLISYYS JA MONIKULTTUURISUUS

Maailma on päivä päivältä moninaisempi. Monikulttuurisuus ja kulttuurien väliset kohtaamiset ovat globalisaation myötä lähestulkoon arkipäivää. Kun kyseessä on kansainvälinen leiri, toimintaympäristö tulee eittämättä olemaan kansainvälinen ja monikulttuurinen.

Ota **kansainvälinen, monikulttuurinen ja ylipäätään osallistujien moninaisuuden liittyvä näkökulma huomioon kaikessa leiriin liittyvässä.**

Pyri luomaan leiristä jo etukäteen tapahtuvan tiedottamisen ja markkinoinnin kautta **avoin ja monikulttuurinen kuva.** Esimerkkinä tiedotteet ja muu markkinointi on hyvä kääntää niin monelle kielelle kuin mahdollista.

Muista maista tulevia osallistujia voidaan osallistaa etukäteen osaksi leiriä esimerkiksi pyytämällä ulkomaisten sisarjärjestöjen edustajilta videotervehdyksiä jaettavaksi leirin nettisivuilla sekä antamalla ulkomailta tuleville ryhmille mahdollisuuden suunnitella leirille ohjelmaa.

Yhteydenpito muista maista tuleviin osallistujiin on tärkeää. Pyri pysymään kartalla ulkomaisten osallistujien **asiakirjojen hankinta prosesseista** kuten viisumien hakemisesta sekä muista lähettävät tarvittavat viralliset kutsut ja hakemuksiin tarvittavat tiedot ajoissa.

Tiedota etukäteen tarkasti leirin olosuhteista. Esimerkiksi ruokailutottumuksissa, hygieniasasioissa, majoittautumisessa tai uskontoon liittyvissä asioissa voi ilmetä eroavaisuuksia eri kulttuurien välillä. On tärkeää, että jokaisen kulttuurin toiveet ja tarpeet otetaan leirin järjestelyissä huomioon. Myös esimerkiksi päihteisiin liittyvät lainsäädännöt vaihtelevat maakohtaisesti. Tiedota leirin säännöistä ja Suomen lainsäädäntöön liittyvistä asioista etukäteen.

Eroavaisuudet eivät ole nähtävillä pelkästään kulttuurien välisinä eroavaisuuksina vaan **eroja esiintyy tottakai myös yksilöiden välillä.** Pidä huolta, että jokaisella yksilöllä on leirillä hyvä olla. Esimerkkinä jokaisen ruokavalio tulee ottaa huomioon ja enemmän yksityisyyttä tarvitseville tulee olla tarjolla vaihtoehtoiset peseytymis- ja pukeutumistilat.

Monikielisyys tulee ottaa huomioon leirin kaikilla osa-alueilla. Kulttuurien välisen kielten oppimisen edistämiseksi leiriä varten on hyvä luoda osallistujille jaettava sanakirja, josta löytyvät kaikki tärkeimmät ilmaisut jokaisen osallistujan maan kielellä.

4. VAPAAEHTOISET

Vapaaehtoiset ovat tärkeä osa monen organisaation toimintaa. Siksi heidän työpanostaan tulisi arvostaa ja heidän koulutukseensa tulisi panostaa. Kansainvälisiä leirejä varten vapaaehtoisilta olisi hyvä vaatia tietynlaista osaamista.

Vapaaehtoisia tulisi rekrytoida leirille **osaamisen ja motivaation perusteella**. Kansainvälisellä leirillä vapaaehtoisilta on hyvä vaatia ainakin jonkin tasoista kieliosaamista sekä avointa suhtautumista monikulttuurisessa ympäristössä työskentelemiseen.

Rekrytointiprosessi voi olla avoin tai pelkästään organisaation sisäinen. Tärkeää kuitenkin on, että vapaaehtoisten joukko koostuu monenlaisesta osaamisesta.

Suunnitteluprosessissa mukana olleita vapaaehtoisia tulisi motivoida lähtemään myös varsinaiselle leirille, heidän ollessaan hyvin perillä leirin tapahtumista.

Vapaaehtoisten motivointi ylipäättään on tärkeää. Vapaaehtoisilla tulee olla riittävästi taukoja, vapaa-aikaa sekä mielekästä virkistysohjelmaa. Vapaaehtoisten motivaatiota edistää avoin ilmapiiri, jossa he saavat antaa palautetta sekä jakaa mielipiteitään.

Vapaaehtoisille järjestetyn leiriin liittyvän **koulutuksen tulee olla kattavaa**. Heillä täytyy olla tarpeeksi tietoa leiripaikasta, aikataulusta, ohjelmasta, turvallisuus säännöksistä sekä muista leirin olosuhteista. Myös perehdyttäminen kunkin omaan työtehtävään tulee hoitaa tarkasti. Koulutuksia tulisi järjestää sen verran, että oman osaamisen ja karttuttamisen ohella vapaaehtoisilla olisi myös aikaa ryhmäytyä toistensa kanssa.

Vapaaehtoiset, niin suunnitteluprosessissa kuin leirillä mukana olleet, ovat **tärkeä osa leiriorganisaatiota**. Siksi heitä tulisikin muistaa kiittää ja heidän työpanostaan arvostaa.

Vapaaehtoisia rekrytoidaan osaksi leirin suunnittelua, käytännön järjestelyitä, leirin rakentamista, leirin purkua ja leirin aikana tekemään käytännön asioita. Näissä tehtävissä olevien vapaaehtoisten lisäksi on kuitenkin tärkeä ottaa huomioon myös **leiriläisten parissa työskentelevät vapaaehtoiset**, heidän motivaationsa ja hyvinvointinsa.

5. OHJELMA

Leirin ohjelman tulee olla monipuolista ja monikielistä. Ohjatun ohjelman ja oman ohjelman tulisi tasapainottaa toisiaan. Ohjelman tulisi olla mieleenpainuvaa ja kansainvälistä.

Leiriohjelman tulee olla mahdollisimman **monikielistä**.

Leirin **teeman tulisi näkyä monipuolisesti osana leiriohjelmaa** esimerkiksi työpajojen muodossa. Pohdintaan, oppimiseen ja ajatusten vaihtoon keskittyvien työpajojen vastapainona on hyvä järjestää tarpeeksi paljon **avoimempia aktiviteetteja** kuten urheiluun, askarteluun, taiteeseen ja rentoutumiseen liittyviä toimintoja.

Aktiviteettien tulisi ylipäätään keskittyä aiheisiin tai lajeihin joihin kaikkien on **helppo osallistua ja ne ovat kansainvälisesti tunnettuja**. Tietenkin voi olla myös toivottavaa järjestää aktiviteetteja joissa esitellään nimenomaan johonkin tiettyyn kulttuuriin liittyvää toimintaa. Tapahtuman, jossa **kaikki osallistujamaat pääsevät esittelemään omaa toimintaansa**, järjestäminen onkin suositeltavaa.

Ohjelman ylipäätään tulisi olla **monipuolista**. Ohjelmasta tulisi löytyä työpajoja ja aktiviteetteja kaiken ikäisille ja oloisille ihmisille.

Ohjelmaan tulisi sisällyttää tarpeeksi **ryhmätoimintoja**, jotta osallistujat pääsevät verkostoitumaan keskenään.

Osallistujat ja heidän mielipiteensä on hyvä ottaa huomioon ohjelmaa suunniteltaessa. Toiveita ohjelmaan voi kysellä markkinointikanavien kautta ja leirin aikana osallistujille on hyvä antaa mahdollisuus järjestää leirillä omaa ohjelmaa. Ohjatun ohjelman lisäksi leirillä tulee myös olla **riittävästi vapaa-aikaa**.

Erilaiset **erityisohjelmanumerot**, kuten ulkopuoliset esiintyjät avajais -tai päättäjäisseremoniassa tekevät leiristä kokemuksena mieleenpainuvamman.

Palautteen anto edistää osallistujien kokemusta osallisuudesta sekä tarjoaa järjestäjälle työkaluja toimintansa kehittämiseen. Siksi palautteenkeruu prosessi tulisi sisällyttää ohjelmaan. Palautteen keruun tulisi olla monikielistä ja kokonaisuutena sen olisi hyvä sisältää niin kirjallisia kuin toiminnallisia menetelmiä.

6. TURVALLISUUS

Tarkat turvallisuus suunnitelmat sekä yleinen turvallisuudesta huolehtiminen edistävät osallistujien viihtymistä leirillä. Jokaisella osallistujalla tulee olla leirillä turvallinen olo niin sosiaalisesti, psyykkisesti kuin fyysisesti.

Leirialue ja sen turvallisuuteen liittyvät riskitekijät tulee olla hyvin kartoitettu osana **turvallisuussuunnitelmaa ja riskianalyysejä**.

Turvallisuuteen liittyvien **ohjeistusten tulee olla monikielisiä**. Erilaiset opasteet ympäri leirialuetta helpottavat osallistujien liikkumista ja toimimista.

Tiedottamisesta kriisitilanteissa tulee sopia tarkasti etukäteen. Tiedottamisen tulee olla monikielistä ja juuri hätätilanteita varten vapaaehtoisten kielten osaaminen on välttämätöntä.

Turvallisuudesta huolehtivalla työryhmällä tulee olla riittävä osaaminen. Leiriltä täytyy löytyä myös riittävästi lääkintään ja ensiavun antamiseen erikoistuneita ihmisiä.

7. TALOUS

Kansainvälisen leirin taloussuunnittelu ei ole raketitiedettä vaan osaava taloussuunnittelun ammattilainen pystyy hoitamaan kansainvälisen leirin taloutta ja budjetointia ottaessaan huomioon ainakin seuraavia asioita:

Hinnoittelu: Leirin hinta ei voi hipoa pilviä vaan kenenkään leirille lähtö ei saisi jäädä kiinni rahasta. Toisaalta liian alhainen hinta saattaa luoda osallistujille väärää mielikuvia.

Kuljetuskustannukset: Järjestääkö kuljetukset leiripaikalle järjestäjä tahon toimesta ja miten?

Ruokailukustannukset: Erityisruokavaliot tulee ottaa huomioon ja kun kyse on suurleiristä suureen ruokamenekkiin tulee varautua etukäteen.

Rakennuskustannukset: Vastaako leiripaikka kaikkia odotuksia sellaisenaan vai täytyykö alueella tehdä rakennelmia ennen leiriä.

Leirikioski: Leirikioskin tai kaupan perustaminen paitsi edistää taloudellisen voiton syntymistä myös edistää osallistujien viihtymistä.

Erilaiset tuet: Ota selvää kansainväliseen nuorisotoimintaan saatavista tuista ja avustuksista ajoissa.

Ethän lähde tinkimään perusasioista ja pyrit ottamaan huomioon kaikkien osallistujien tarpeet myös monikulttuurisesta näkökulmasta.